

Stavovi i znanja studenata Veleučilišta u Bjelovaru o osobama s oštećenjem sluha

Prpić, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Bjelovar University of Applied Sciences / Veleučilište u Bjelovaru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:144:063801>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-30**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Bjelovar University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

VELEUČILIŠTE U BJELOVARU
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVO

**STAVOVI I ZNANJA STUDENATA VELEUČILIŠTA U
BJELOVARU O OSOBAMA S OŠTEĆENJEM SLUHA**

Završni rad br. 08/SES/2021

Sara Prpić

Bjelovar, rujan 2021.

Veleučilište u Bjelovaru
Trg E. Kvaternika 4, Bjelovar

1. DEFINIRANJE TEME ZAVRŠNOG RADA I POVJERENSTVA

Kandidat: **Prpić Sara** Datum: 29.01.2021. Matični broj: 002023
JMBAG: 0314019686

Kolegij: **ZDRAVSTVENA NJEGA OSOBA S POSEBNIM POTREBAMA**

Naslov rada (tema): **Stavovi i znanja studenata Veleučilišta u Bjelovaru o osobama s oštećenjem sluha**

Područje: **Biomedicina i zdravstvo** Polje: **Kliničke medicinske znanosti**

Grana: **Sestrinstvo**

Mentor: **Živko Stojčić, dipl.med.techn.** zvanje: **viši predavač**

Članovi Povjerenstva za ocjenjivanje i obranu završnog rada:

1. **Gordana Šantek-Zlatar, mag.med.techn., predsjednik**
2. **Živko Stojčić, dipl.med.techn., mentor**
3. **Marina Friščić, mag.med.techn., član**

2. ZADATAK ZAVRŠNOG RADA BROJ: 08/SES/2021

Studentica će na osnovu dostupnog broja ispitanika istražiti stavove i znanja studenata Veleučilišta u Bjelovaru o osobama s oštećenjem sluha.

Također će na osnovu dostupne literature opisati oštećenja sluha i probleme s kojima se susreću osobe s oštećenjem sluha.

Zadatak uručen: 29.01.2021.

Mentor: **Živko Stojčić, dipl.med.techn.**

Zahvala

Zahvaljujem se svim predavačima i profesorima na prenesenom znanju. Isto tako se zahvaljujem svim studentima Veleučilišta u Bjelovaru koji su se odazvali na rješavanje anketnog upitnika u svrhu pisanja završnog rada.

Sadržaj

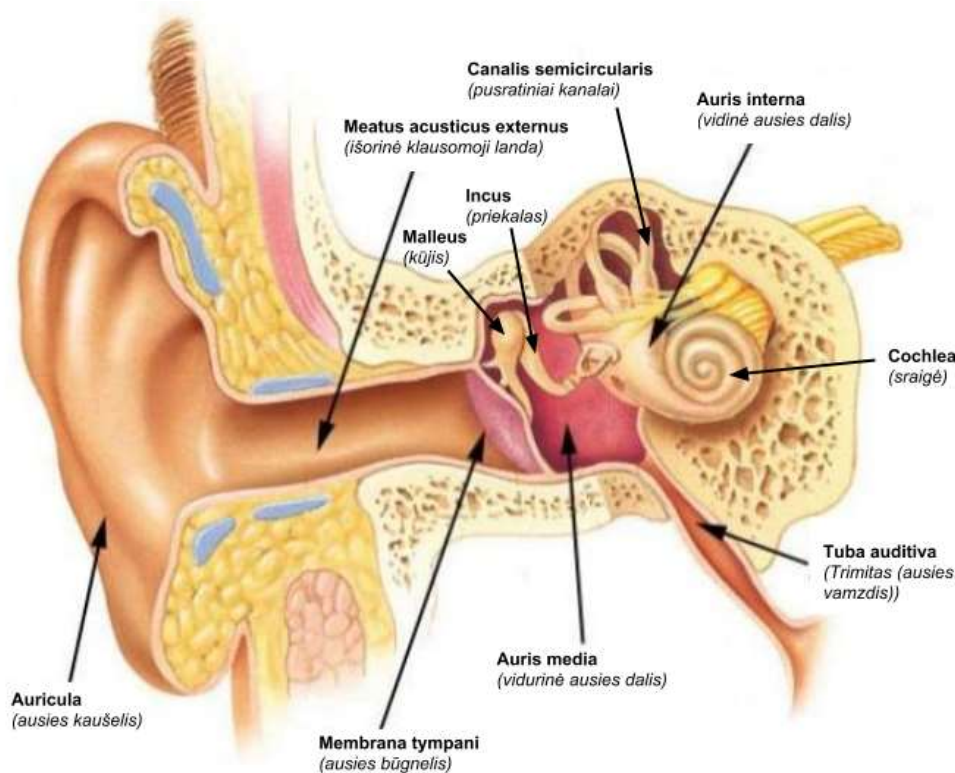
1. UVOD	1
1.1. Uho i sluh.....	1
1.2. Oštećenje sluha	2
1.3. Probir sluha.....	4
1.4. Stigmatizacija gluhih osoba.....	4
1.5. Socijalizacija.....	5
1.6. Obrazovanje.....	6
1.7. Hrvatski znakovni jezik	6
1.8. Komunikacija.....	8
2. CILJ RADA.....	10
3. METODE	11
4. REZULTATI.....	12
4.1. Opći podaci o studentima	12
4.2. Stavovi i znanja ispitanika o osobama s oštećenjem sluha.....	15
5. RASPRAVA.....	30
6. ZAKLJUČAK	34
7. LITERATURA.....	35
8. SAŽETAK.....	37
9. SUMMARY	38
10. PRILOZI.....	39

1. UVOD

Medicinske sestre su osobe koje se tijekom svog rada susreću sa raznim osobama i svim njihovim pratećim problemima i nedostacima. Stoga je vrlo važno govoriti o osobama s oštećenjem sluha kako bi im medicinske sestre znale pristupiti te uspostaviti komunikaciju. Osobe s oštećenjem sluha prate razne diskriminacije. Mnogi ljudi su stavova da nisu sposobni obavljati jednako rad kao čujuće osobe [1]. Isto tako, mnogi ljudi još koriste termin "gluhonijemi", što se danas želi izbaciti iz rječnika jer takve osobe nisu nijeme već su samo gluhe. U prošlosti osobe oštećena sluha nisu bili u mogućnosti se školovati što je takve osobe ograničavalo te su mnogi ljudi ostali nijemi. Ljudi nisu dovoljno informirani ili dosta njih nisu susreli osobe oštećena sluha što dovodi do raznih predrasuda prema osobama oštećena sluha te se znaju javiti problemi oko zaposlenja [1]. U Hrvatskoj postoje razne udruge te isto tako hrvatski Savez za gluhe i nagluhe kojoj je cilj da se prevladaju sve moguće poteškoće u komuniciranju u svakodnevnici.

1.1. Uho i sluh

Sluh je jedan od 5 osjetila preko kojih se primaju podražaji te se onda pretvaraju u živčane impulse. Uho je organ koji se sastoji od tri dijela: vanjsko uho (auris externa), srednje uho (auris media) i unutarnje uho (auris interna) [2]. Vanjsko i srednje uho služe za primanje te provođenje zvučnih valova. Pod vanjsko uho smatra se uška i zvukovod. Osnova uške je hrskavica koja je obložena kožom. Zatim slijedi srednje uho koje započinje i odvaja se od zvukovoda bubnjićem. Unutar srednjeg uha nalaze se 3 koščice, a to su čekić, nakovanj i stremen te mastoidne ćelije i Eustahijeva cijev. Unutarnje uho je složenije građe od ostalog dijela uha, zbog svoje složenosti naziva se i labirint. Sastoji se od koštanog i membranskog dijela. Koštani dio sastoji se od pužnice, predvorja i polukružnog kanala. Pužnica je ispunjena tekućinom koja se kretanjem stanicama dlačica pretvara u potencijalni rad živaca, stoga ukoliko dlačica nema, ono rezultira gubitkom sluha od 60 dB [3]. Na slici 1.1.1. je prikazana anatomija uha.

Slika 1.1.1. Anatomija uha

Pomoću osjeta sluha prepoznaje se zvuk. Frekvencija zvuka se izražava u hercima te ljudsko uho čuje u rasponu od 20 Hz do 20 kHz dok se jačina izražava u decibelima. Zvuk od 0 dB je na pragu osjeta dok zvuk od 160 dB oštećuje bubnjić [4].

1.2. Oštećenje sluha

Mnogi čujućii češće koriste termine "gluh" ili "nagluh" za razliku od termina "oštećenje sluha" iz razloga jer sama riječ oštećenje predstavlja nedostatak te se osobe osjećaju kao da nešto nije u redu da nešto nedostaje. Oštećenje sluha predstavlja razne probleme jedno od najvažnijeg je komunikacija [5]. Oštećenje sluha se dijeli na više stupnjeva gubitka sluha. Glavna podjela je gluhoća i nagluhost. Nagluhost je manje oštećenje sluha i razlikujemo tri vrste, a to su perceptivna, konduktivna i miješana. Oštećenje sluha se mjeri u decibelima te je kod lakše nagluhosti ona u razmaku od 27 do 40 dB, umjerena od 41 do 60 dB, teška od 61 do 80 dB, praktična gluhoća od 81 do 93dB te ukoliko osoba niti iznad 93dB ne čuje tada je gluhoća potpuna [6].

Oštećenje sluha se može javiti u bilo kojem razdoblju života. Pojavljuje se u prenatalnom, perinatalno ili postnatalnom razdoblju. Kod osoba s oštećenim sluhom u 60% slučajeva do oštećenja je došlo u prenatalnom razdoblju. Osobe kod kojih je došlo do

oštećenja u prenatalnom razdoblju u najvećem postotku je naslijedila recesivno, a manji dio njih je oštetilo sluh tijekom zaraze majke sa rubeolom i toksoplazmozom. U perinatalnom razdoblju do oštećenja najčešće dolazi jer je došlo do smanjene opskrbe kisikom ili zbog intrakranijalnih krvarenja dok kod postnatalnih jer su osobe oboljele od meningitisa, u najviše slučajeva ili imali upalu srednjeg uha ili doživjeli neku traumu [7].

Stečeno oštećenje sluha se najčešće javlja iza 65. godine života i to je najčešća promjena kod starijih osoba. Iz tog razloga mnoge zemlje rade na prevenciji odnosno informiranju javnosti o povezanosti oštećenja sluha sa bukom. Cilj je da se mladi upoznaju sa mogućim rizicima izlaganja buci. Buka uzrokuje trajne posljedice koje se najčešće primijete u starijoj dobi. Mladi nisu dovoljno informirani, a isto tako ne vode brigu o zaštiti sluha. Kako bi se moglo preventivno djelovati potrebno je promijeniti znanja i stavove kako bi onda mogli svjesno promijeniti rizična ponašanja [8]. Osim što mlade osobe nemaju dovoljno znanja o rizicima te o samom oštećenju sluha problem se javlja i zbog nedovoljne informiranosti ljudi o rehabilitaciji. Nakon što se otkrije prisutnost oštećenja sluha potrebno je što ranije krenuti s rehabilitacijom. Pod rehabilitacijom se misli na slušna pomagala i kohlearni implantat. Samo vrijeme dok se otkrije oštećenje sluha je relativno dugo. Često se zna dogoditi da osobe krivo protumače simptome ili ih jednostavno negiraju. Zbog straha od stigmatizacije izbjegavaju nositi slušna pomagala. Vrlo je važan holistički pristup kako bi se na što efikasniji način informiralo korisnika, smanjile negativne posljedice te omogućilo korištenje slušnih pomagala bez straha od stigmatizacije zajednice [2].

Najvažnija je rehabilitacija kod djece. Da bi se kod djece omogućila adekvatna rehabilitacija potrebno je poznavanje stavova roditelja, točnije majke, prema oštećenju sluha. Obitelj je ta u kojoj dijete stječe vrijednosti i stavove. Potrebno je upoznati se sa stavovima roditelja kako bi se vidio njihov utjecaj na razvoj djeteta, a cilj je da se dijete razvija u pozitivnom smjeru. Prema istraživanjima razlikuju se tri stava, a to su prezaštićivanje, popustljivost i odbacivanje. Kakve će stavove roditelji imati ovisi o njihovoj emocionalnoj zrelosti, mentalnom zdravlju, potrebama, socijalnom statusu, osobinama djeteta, spolu i redoslijedu rođenja. Rehabilitacija će imati najbolje rezultate ukoliko djelujemo na majčine stavove i uspijemo ju uvjeriti u važnost njenog sudjelovanja u rehabilitaciji [9].

1.3. Probir sluha

Novorođenački probir predstavlja preventivni medicinski postupak kojemu je cilj rano otkrivanje stanja koja mogu ugroziti djetetov život i zdravlje. Probir sluha se provodi u rodilištima te uključuju svu djecu bez obzira da li je dijete imalo rizične čimbenike ili ne. Rano otkrivanje oštećenja sluha je pomoglo da se krene sa što ranijim liječenjem te, ukoliko je potrebno, upotrebom pomagala za razvijanje govora kod djeteta. Prvi put se probir sluha kod sve novorođenčadi provodi 2002. godine u rodilištu bolnice Sveti Duh u Zagrebu te kao obavezna mjera u Republici Hrvatskoj je od 2006. godine. Samim probirom se omogućilo da se roditelje upozna sa stanjem te da se izbjegnu mogućnosti neotkrivenosti oštećenja. Najčešći broj oštećenja kod novorođenčadi je u pužnici [10].

Roditelji koji imaju oštećen sluh lakše prihvate dijete koje se rodi sa oštećenjem sluha nego roditelji bez oštećenja sluha. Roditelji koji nemaju oštećenje sluha takvu dijagnozu kod djeteta mogu doživjeti kao traumu i stres. U tom se slučaju javlja i snažan šok, nevjerica i poricanje. Tada je roditeljima potrebna podrška te ih uputiti na savjetovanja i edukaciju o oštećenju sluha te načinu i uspostavljanju komunikacije [11].

1.4. Stigmatizacija gluhih osoba

Kada se osoba razlikuje od drugih tj. posjeduje drugačije osobine ili ponašanja koja se smatraju društveno neprihvatljivima stavlja se u posebnu skupinu. Često se takve osobe smatra manje vrijednim. Sve te nepoželjne karakteristike dovode do pojma stigme. Ljudi su sposobni uz pojam stigme koristiti različite neprimjerene nazive za ljude sa određenim oštećenjem. Kako bi se osoba osjećala "normalnom" i prihvaćenom sposobna je uložiti puno napora u područjima za koje se očekuje da nema mogućnosti te ih ostatak svijeta gleda sa divljenjem [12].

Kako će ljudi prihvatiti stigmu? Najvažnije je da se čovjek okruži dobrim ljudima koji su tolerantni. Ukoliko se osobe sa oštećenjem okruže ljudima koji im daju bezuvjetnu potporu i prihvaćaju ih takvim kakvi jesu nije im problem pred njima u javnosti podesiti npr. svoj slušni aparat dok osobe sa oštećenjem koje nisu okružene takvim ljudima tako nešto u javnosti će se sramiti napraviti [12]. Gluhe osobe ističu se svojim načinom komunikacije što nekada može dovesti do problema u izražavanju, tj. prenošenju i primanju informacija. Osobe u Republici Hrvatskoj koriste se hrvatskim znakovnim jezikom, jezikom koje većina osobe nisu sposobne razumjeti ili se koriste načinom čitanja sa usana. Bez obzira na način

komunikacije i mogućnosti koje osobe oštećena sluha imaju, društvo i dalje na njih gleda kao na invaliditet, a ne kao osobe koje su sposobne doprinijeti društvu i zajednici. Zbog negativnih stavova među ljudima javljaju se problemi kod zaposlenja ili ih se uopće dovoljno ne uključuje u obavljanju poslovnih aktivnosti. Među prvim problemima koji se javljaju je neznanje znakovnog jezika što dovodi do izolacije gluhog člana obitelji. Cilj je da se obitelji aktivno uključe i prilagode novonastaloj situaciji [13]. Veći dio populacije nikada se nije susreo sa gluhom osobom što dovodi do raznih predrasuda jer nemaju dovoljno informacija. Uz riječ stigmatizacija vezujemo tri pojma, a to su diskriminacija, predrasuda i neznanje. Jedna od najčešćih predrasuda je da su gluhe osobe nijeme, što je netočno jer i gluhe osobe proizvode glasove, no osobe koje se nikada nisu susrele sa gluhom osobom to ne mogu tvrditi. Gluhoću mnogi ljudi smatraju kao bolest, no to nije bolest već stanje. Inteligencija gluhe osobe i čujuće osobe se ne razlikuju stoga mogu obavljati poslove jednako kao i drugi i mogu biti sposobni za razna zanimanja. Ipak u Hrvatskoj je još velika borba oko odabira zanimanja. Postoje dosta ograničenja no ipak postoje osobe koje su uspjele završiti redovne škole pa čak i fakultete. Čujuće osobe kod susreta sa gluhim osobama bez prisustva prevoditelja najčešće se služe papirom i olovkom no postoje veći dio osoba koja je oglušila prije nego što je usvojila govor te takve osobe imaju poteškoće sa razumijevanjem pisanog teksta [1].

Kroz cijelu povijest se prema gluhim osobama odnosilo kao da su maloumni, hendikepirani te jednostavno takve osobe se etiketiralo i izoliralo od čujućih. Još prije Krista prema židovskom zakonu gluhe osobe nisu imale pravo na vlasništvo. Isto tako gluhe osobe nisu mogle ići u crkvu jer se smatralo da je gluhoća Božja kazna. Tek između 16. i 19. stoljeća se omogućava obrazovanje i aktivno uključivanje u društveni život. Danas su sve više uključeni no i dalje stigmatizacija nije potpuno nestala. Cilj je da steknu određene vještine kako bi i same mogle djelovati u društvu te će se isto tako spriječiti izolacija koja je prije bila uobičajena [14].

1.5. Socijalizacija

Socijalna izolacija je fenomen koji uzrokuje relativni nedostatak interakcije s vršnjacima. Usamljenost može dovesti do osjećaja anksioznosti, ne pripadanja te povisuje rizik za razvoj depresije. Socijalna izolacija se najčešće javlja zbog otežane komunikacije te se javljaju problemi u sklapanju prijateljstva. Gluhe osobe najčešće komuniciraju znakovnim jezikom no ukoliko druga osoba ne poznaje znakovni jezik može se koristiti pisanjem. Danas tehnologija omogućava gluhim osobama interakciju s većim brojem ljudi s kojima može

dijeliti iste interese [5]. Kako bi se što više osoba oštećena sluha uključilo u okolinu vijeće Europe o zaštiti i unapređenju nacionalnih jezika donijelo je preporuke 2003. godine da treba poticati zemlje EU da priznaju znakovni jezik kao jezik manjine. Preporuka je da se potiče učitelje na učenje znakovnog jezika, emitiranje TV programa na znakovnom jeziku, uvođenje znakovnog jezika kao stranog jezika te na davanje prava roditelja da sami odluče o tome da li žele oralni ili bilingvalni pristup u školama, tj. obrazovanju [15].

1.6. Obrazovanje

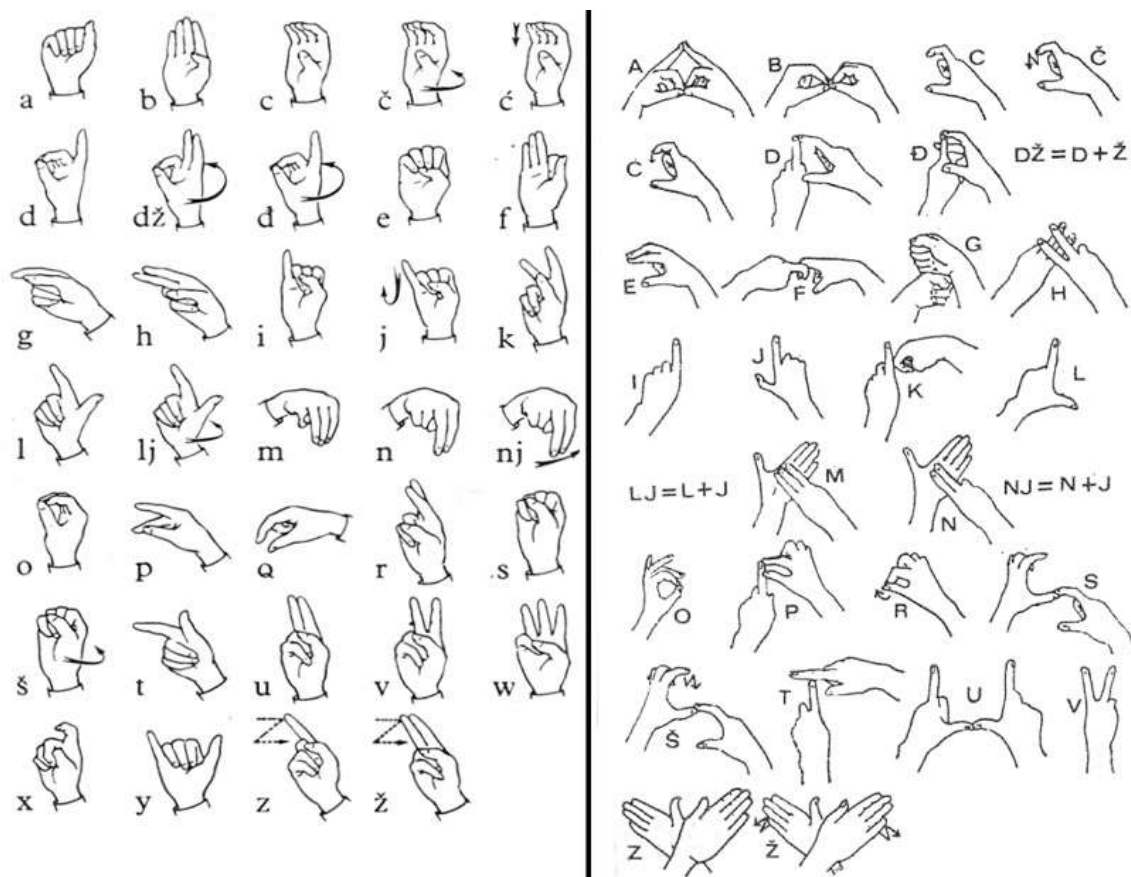
Nagluhe osobe bolje razumiju govorni jezik što im olakšava školovanje i imaju bolja školska predznanja no i dalje imaju teškoće s praćenjem nastave ukoliko je buka ili brza komunikacija. Osobe urednih intelektualnih sposobnosti, bile gluhe ili ne, jednako mogu usvojiti nastavnu cjelinu, ali potrebno im je prevesti na znakovni jezik kako bi učenje tog gradiva bilo što uspješnije. Kod nagluhe djece potrebno je iskoristiti preostali sluh. Uz korištenje slušnog aparata te minimalnu razinu buke moguće je slušati predavanja. Gluha djeca nisu u potpunoj mogućnosti razumjeti glasovno govorni jezik, većinom je to čitanje sa lica i usana što postaje naporno tokom nekoliko sati slušanja predavanja ili se koriste znakovnim jezikom. Jedna od specijaliziranih škola gdje se koristi znakovni jezik je Osnovna škola Slava Raškaj [16]. Osim specijaliziranih škola djeca oštećena sluha mogu pohađati i redovne škole. Kako bi to bilo moguće i jednostavnije za osobu potrebno je obuhvatiti određene elemente. Ukoliko je moguće poželjno bi bilo formirati skupinu gdje je više osoba oštećena sluha. Potrebno je organizirati aktivnosti gdje će se moći uključiti i osobe oštećena sluha i osobe uredna sluha kako bi potaknuli socijalizaciju i interakciju. Učitelji koji rade u redovitim školama u čijim razrednim odjeljenjima su gluhe i nagluhe osobe trebale bi posjedovati određeno znanje znakovnog jezika. Jedna od vrlo važnih komponenti je da učitelji poštuju jednako gluhe i nagluhe učenike kao i druge učenike [15].

1.7. Hrvatski znakovni jezik

Prema Zakonu o Hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj prema članku 5. navodi se da „Hrvatski znakovni jezik je izvorni jezik zajednice gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj, samosvojan je jezični sustav s vlastitim gramatičkim pravilima, potpuno neovisan o jeziku čujućih osoba" [17]. Prema istraživanjima znakovni jezik i govorni jezik nalaze se u istim

hemisferama mozga, točnije u lijevoj hemisferi. Isto tako dokazano je da učenje znakovnog jezika i govornog jezika teče jednako kod malih beba [7].

Znakovni jezik jednako kao i govorni ima svoja jezična pravila. Tijekom komunikacije, osim rade ruku, rade i lice i tijelo. Za znakovni jezik govori se i da je prirodan jezik, odnosno materinski. Prvi se koristio u komunikaciji u prošlosti. Glavna razlika između govornog i znakovnog jezika je to što kod govornog jezika je komunikacija oralno–auditivna, a kod znakovnog jezika je vizualno-spacijalna. Osim hrvatskog znakovnog jezika u komunikaciji se koristi i ručna abeceda. Razlikujemo jednoručnu i dvoručnu abecedu prikazanu na slici 1.7.1. Takav način komunikacije je puno sporiji te se koristi samo kada treba izricati osobna imena, nazive ustanova te riječi za koje još ne postoje dogovoreni znakovi [18].

Slika 1.7.1. Jednoručna i dvoručna abeceda

Novi pristup prema znakovnom jeziku te prihvaćanje jezika kao jezik manjine u mnogim zemljama je postavio novi pristup. Prvi jezik usvajaju kod kuće, što je kod gluhe djece znakovni jezik, dok drugi jezik uče u odgojno-obrazovnim ustanovama, što se odnosi na čitanje i pisanje. Zbog novog pristupa prema djeci uvodi se novi program edukacije znakovnog jezika nastavnika i roditelja. Uvodi se kao izborni predmet na razna sveučilišta te u srednje i osnovne škole [19]. Za učenje znakovnog jezika ne postoji još dovoljno literature koja bi mogla služiti za učenje. Neki od njih su Znak po znak 1,2,3, Hrvatski znakovni jezik te Gluhi i medicinsko nazivlje: kako komunicirati s gluhim pacijentom. Prema potrebama zajednice cilj je da se napravi rječnik koji će biti namijenjen svima [20].

1.8. Komunikacija

Kako bi omogućili da gluha ili nagluha osoba sudjeluje u aktivnostima ili npr. studenti na predavanjima potrebno je znati neke osnovne informacije. Važno je znati kakvu je školu osoba pohađala, kada je došlo do oštećenja sluha te stupanj i oblik oštećenja. Za osobe koje su nagluhe ili pak imaju kohlearni implantat potrebno je osigurati mirnu okolinu kako bi osobe mogle maksimalno iskoristiti svoj sluh [16]. Cilj je da gluhe osobe imaju jednak pristup informacijama kao i čujuće osobe. Gluhe osobe mogu koristiti usluge tumača. Tumač za znakovni jezik je osoba koja prenosi informacije između nastavnika i učenika. Isto tako tumač za znakovni jezik mora biti prisutan u svim aktivnostima kako bi i gluha djeca mogla sudjelovati. Rezultati takvog načina komunikacije su pozitivni, osoba stječe razna znanja i vještine [15].

Osim u obrazovnim ustanovama gluhe osobe se susreću i sa zdravstvenim radnicima. Liječenje će biti jednostavnije ukoliko zdravstveni radnik zna razumjeti njegove potrebe i poteškoće. Kako bi se pomoglo osobi u rješavanju problema te želi liječnika da sazna o tegobama zbog kojih je upravo došao, liječnici često koriste kao način komunikacije papir i olovku ili računalo, ali to isto tako ovisi o razini pismenosti gluhih osoba. Drugi način komunikacije je jednoručna ili dvoručna abeceda, koja je jednim dijelom spora, ali dovoljna da se uspostavi komunikacija. Jedna od rasprostranjenijih metoda komunikacije je i čitanje s usana, ali tokom komunikacije liječnik mora govoriti sporije, praviti stanke, ne prenaplašavati pokrete usana te biti u vidljivom području pacijentu. Najbolji način komunikacije bi bio znakovni jezik no nekad i sam znak nije u prvom planu, već mimika i pokreti liječnika [14].

Mala djeca usvajaju jezik još prije nego što i izgovore prvu riječ. Promatranjem komunikacije između majke i malog djeteta primjećuje se da se modificira jezik isto kao i kad se čujućí obraćaju djetetu. Način na koji se majka obraća malom djetetu se razlikuje od znakovnog jezika kojim se sporazumijevaju odrasle osobe. Smatraju da gluhe/nagluhe majke već intuitivno znaju kako komunicirati sa svojim djetetom. Djeca čiji roditelji komuniciraju znakovnim jezikom već za mjesec dana stvaraju temelje za daljnju jezičnu socijalizaciju. Čujuće majke koje ne koriste znakovni jezik potrebno je da nauče kako se obraćati djetetu, odnosno one u početku pojačavaju kontakt s očima i vizualne aktivnosti kako bi se povezale s djetetom. U to vrijeme roditelji se susreću sa strahom od nepoznatog te se prilagođavaju znakovnom jeziku [21].

2. CILJ RADA

Cilj ovog istraživanja je ispitati znanja i stavove studenata Veleučilišta u Bjelovaru o osobama s oštećenjem sluha te analizirati razlike među stavovima i znanjima ovisno o smjeru studiranja.

3. METODE

Pomoću Google obrasca provedena je anketa tijekom ožujka 2021. godine. Upitnik je ispunilo 157 studenata Veleučilišta u Bjelovaru. Upitnik je bio anonimn, sastojao se od 17 pitanja, od toga je bilo 6 pitanja o podacima o studentima, a ostalih 11 je bilo o znanju i stavovima o osobama sa oštećenjem sluha. Rezultati su prikazani pomoću slika i grafova te su obrađeni opisnom metodom statistike.

4. REZULTATI

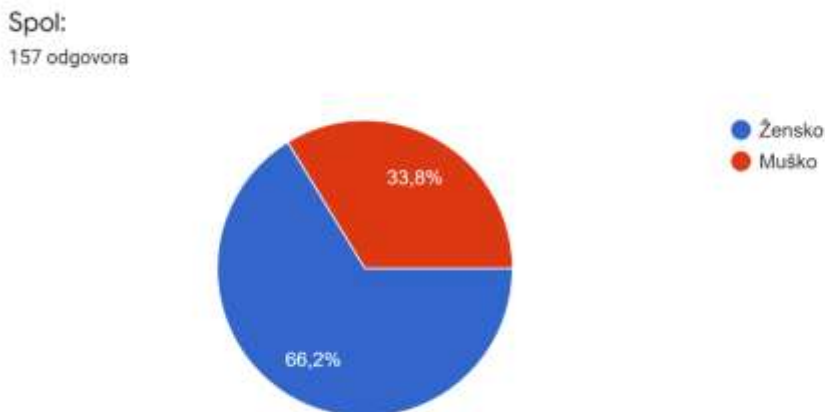
Rezultati su prikazani putem grafikona te uz svaki grafikon pojašnjenje vezano uz pitanje i odgovor.

4.1. Opći podaci o studentima

Početni dio anketnog upitnika sastoji se od općih podataka vezanih uz studenata Veleučilišta u Bjelovaru. Uključuju pitanja o spolu, dobi, mjestu stanovanja, statusu studenata, smjeru studija te godini studija.

Pitanje 1. Analiza ispitanika prema spolu

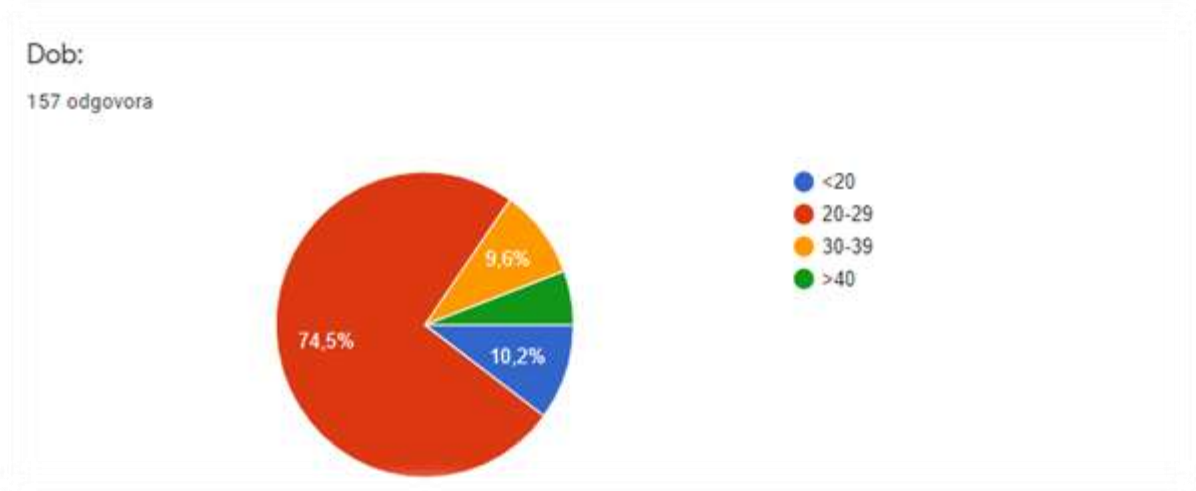
Od ukupno 157 ispitanika, njih 104 (66,2%) su žene, a 53 (33,8%) muškarci (slika 4.1.1.).

Slika 4.1.1. Spol ispitanika

Pitanje 2. Analiza ispitanika prema dobi

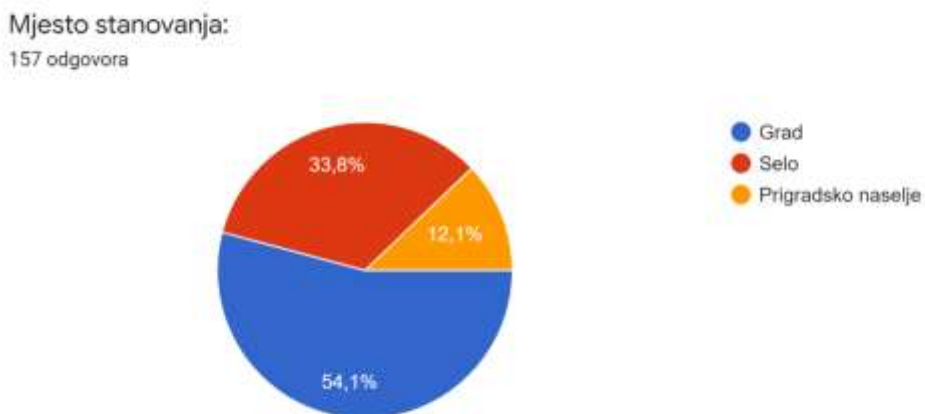
Od ukupno 157 ispitanika njih 16 (10,2%) je mlađe od 20 godina, u razmaku od 20 do 29 je 117 (74,5%) ispitanika, od 30 do 39 godina je 15 (9,6%) ispitanika te starijih od 40 godina je 9 (5,7%) ispitanika (slika 4.1.2.).

Slika 4.1.2. Dob ispitanika

Pitanje 3. Analiza ispitanika prema mjestu stanovanja

Od 157 ispitanika prema mjestu stanovanja 85 (54,1%) ispitanika je iz grada, 53 (33,8%) ispitanika je iz sela te 19 (12,1%) ispitanika iz prigradskog naselja (slika 4.1.3.).

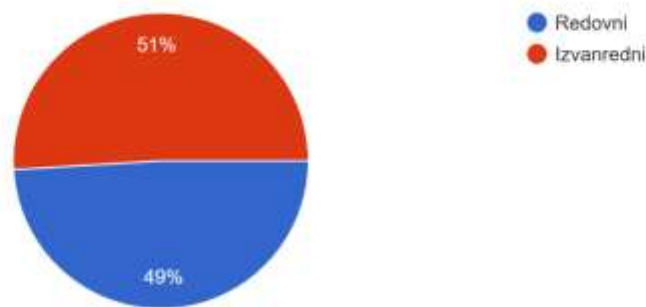

Slika 4.1.3. Mjesto stanovanja ispitanika

Pitanje 4. Analiza ispitanika prema statusu studenta

Od ukupno 157 ispitanika njih 77 (49%) su redovni studenti, a 80 (51%) su izvanredni studenti (slika 4.1.4.).

Status studenta:
157 odgovora

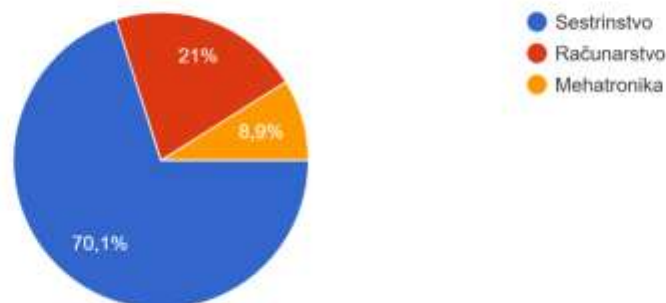

Slika 4.1.4. Status studiranja

Pitanje 5. Analiza ispitanika prema smjeru studija

Od ukupno 157 ispitanika prema smjeru studija najviše ih ima sa smjera sestrinstva 110 (70,1%) ispitanika, zatim sa računarstva 33 (21%) te na kraju sa mehatronike 14 (8,9%) ispitanika (slika 4.1.5.).

Smjer studija:
157 odgovora

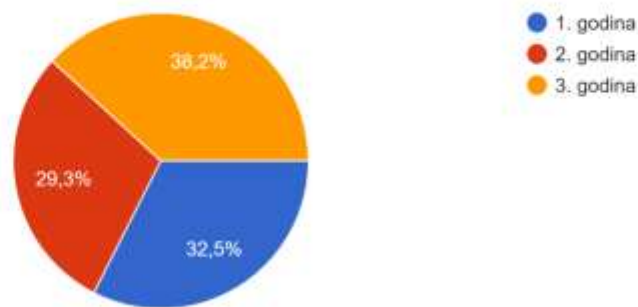

Slika 4.1.5. Smjer studiranja ispitanika

Pitanje 6. Analiza ispitanika prema godini studija

Od ukupno 157 ispitanika njih 51 (32,5%) je bilo sa prve godine, 46 (29,3%) sa druge godine i 60 (38,2%) ispitanika sa treće godine (slika 4.1.6.).

Godina studija:
157 odgovora

Slika 4.1.6. Godina studiranja ispitanika

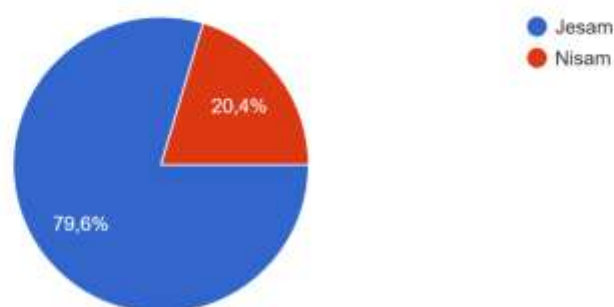
4.2. Stavovi i znanja ispitanika o osobama s oštećenjem sluha

Drugi dio anketnog upitnika sastoji se od 11 pitanja općenito o stavovima i znanju o osobama sa oštećenjem sluha.

Pitanje 7. „Jeste li se ikada susreli sa osobom oštećenog sluha?“

Od 157 ispitanika koji su sudjelovali njih 125 (79,6%) je reklo da su se susreli sa osobom oštećena sluha dok njih 32 (20,4%) je odgovorilo da se nije nikada susrelo sa osobom oštećena sluha (slika 4.2.1.).

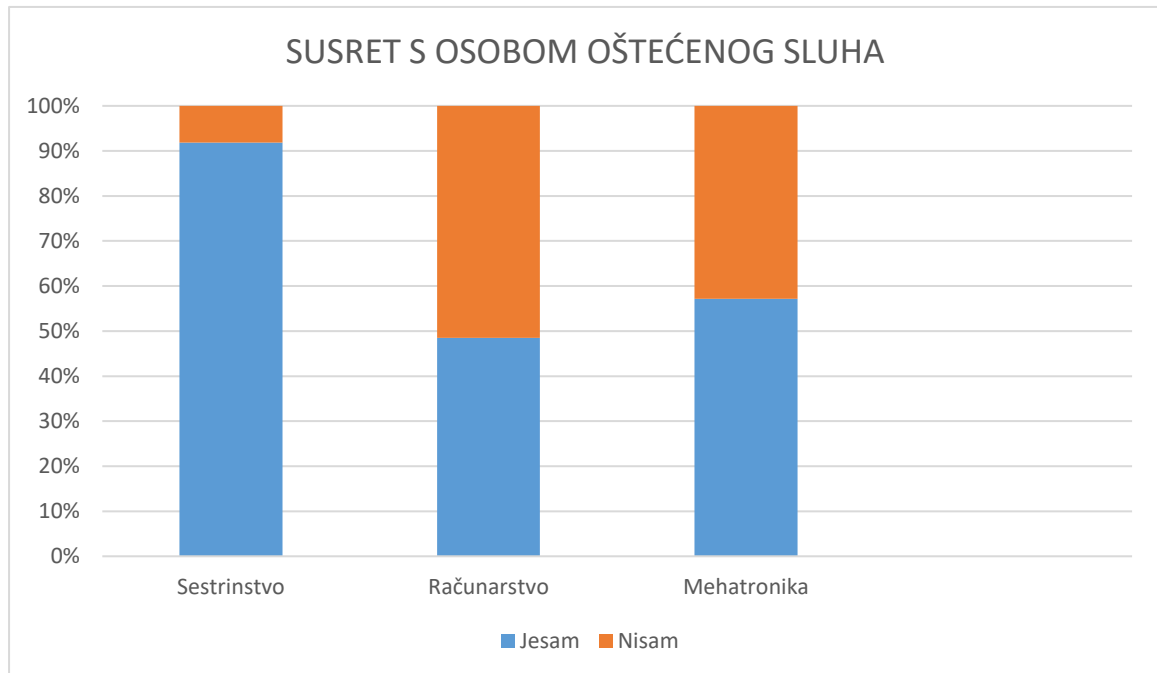
Jeste li se ikada susreli sa osobom oštećenog sluha?
157 odgovora

Slika 4.2.1. Analiza ispitanika prema susretu sa osobama oštećena sluha

Prema smjerovima studija 101 (91,81%) sa smjera sestrinstva je odgovorilo „Jesam“, 16 (48,48%) sa smjera računarstva je odgovorilo „Jesam“ te sa mehatronike 8 (57,14%). Ostalih 9 (8,18%) sa smjera sestrinstva je odgovorilo „Nisam“, 17 (51,5%) sa smjera računarstva je

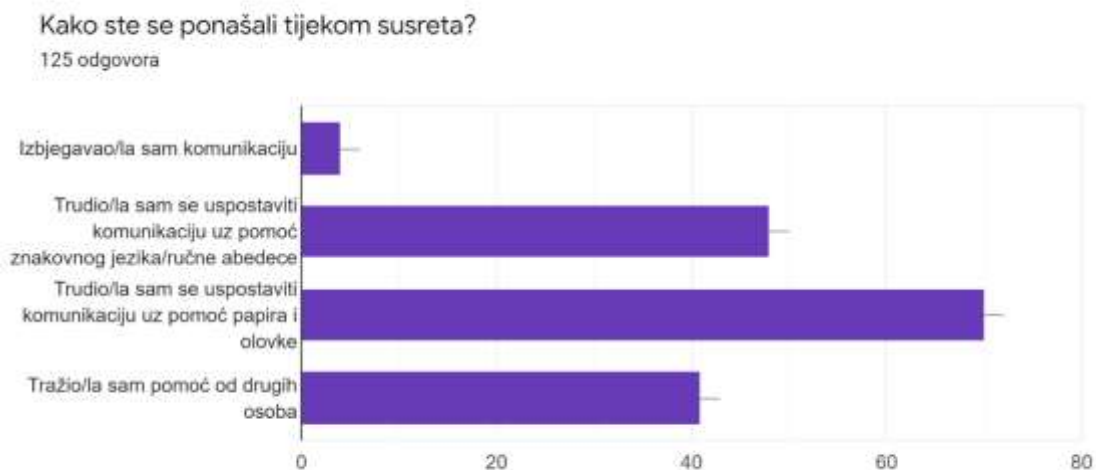
odgovorilo „Nisam“ te 6 (42,85%) sa smjera mehatronike je odgovorilo „Nisam“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.1.

Grafikon 4.2.1. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Jeste li se ikada susreli sa osobom oštećenog sluha?“

Pitanje 8. „Kako ste se ponašali tijekom susreta?“

Na ovo pitanje odgovorilo je njih 125, jer se odnosi na sam susret s osobom oštećena sluha te kao pitanje nije bilo obavezno svima. Od 125 ispitanika koji su se susreli s osobom oštećenog sluha njih 4 (3,2%) je odgovorilo „Izbjegavao/la sam komunikaciju“, 48 (38,4%) je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“, 70 (56%) je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“ te njih 41 (32,8%) je odgovorilo „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“ (slika 4.2.2.).

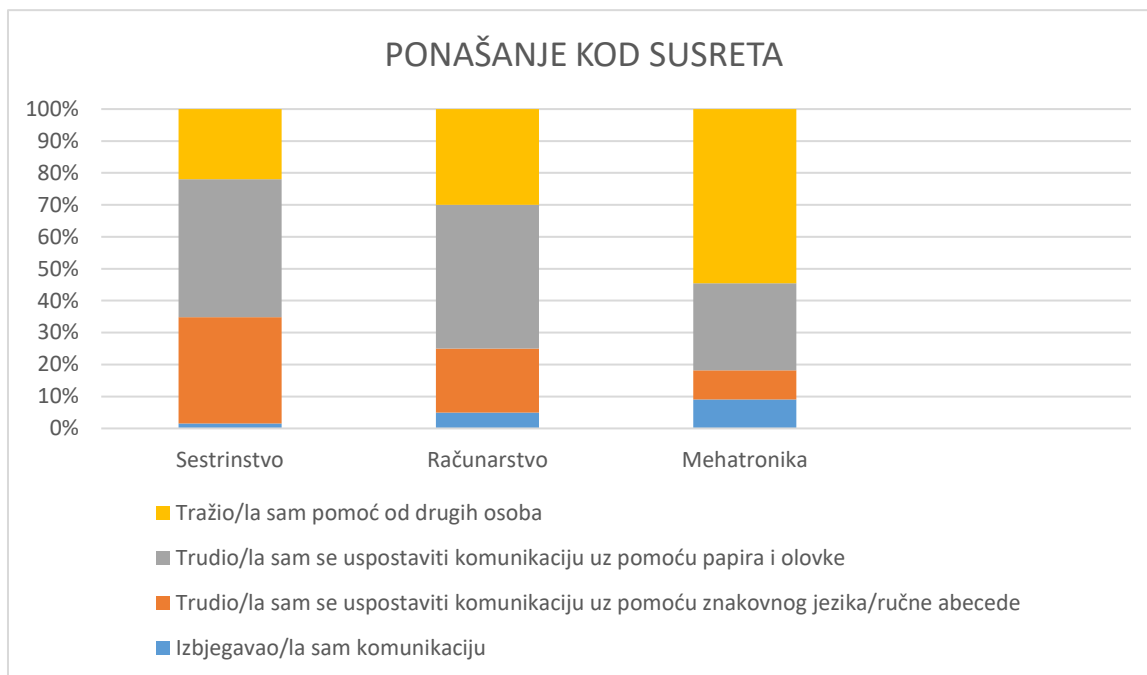

Slika 4.2.2. Analiza ispitanika prema ponašanju tijekom susreta

Od 101 studenta sa smjera sestristva njih 57 (43,18%) je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“, 44 (33,33%) ih je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“, 29 (21,96%) ih je odgovorilo „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“ te samo 2 (1,51%) studenta su odgovorila „Izbjegavao/la sam komunikaciju“.

Od 15 studenata sa smjera računarstva njih 9 (45%) je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“, 6 (30%) ih je odgovorilo „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“, 4 (20%) ih je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“ te samo 1 (5%) student je odgovorio „Izbjegavao/la sam komunikaciju“.

Od 9 studenata sa smjera mehatronike njih 6 (54,54%) je odgovorilo „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“, 3 (27,27%) studenta su odgovorila „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“ te 1 (9,09%) student je odgovorio „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“ i „Izbjegavao/la sam komunikaciju“. Rezultati prikazani na grafikonu 4.2.2.

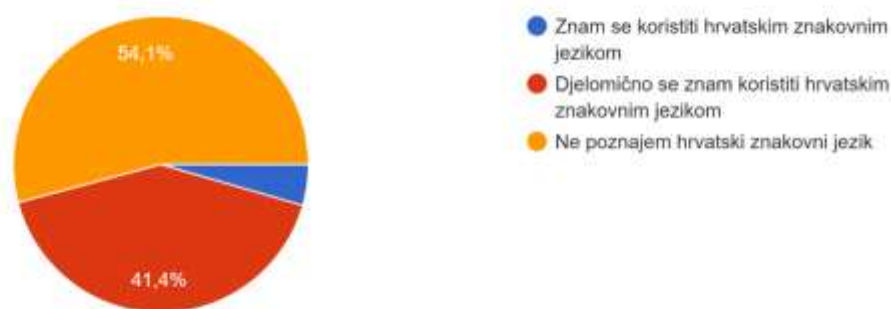

Grafikon 4.2.2. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Kako ste se ponašali tijekom susreta?“

Pitanje 9. „Znate li se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom?“

Od ukupno 157 odgovora, 7 (4,5%) ispitanika je odgovorilo „Znam se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“, 65 (41,4%) ispitanika je odgovorilo „Djelomično se znam koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“, 85 (54,1%) je odgovorilo „Ne poznajem hrvatski znakovni jezik“ (slika 4.2.3.).

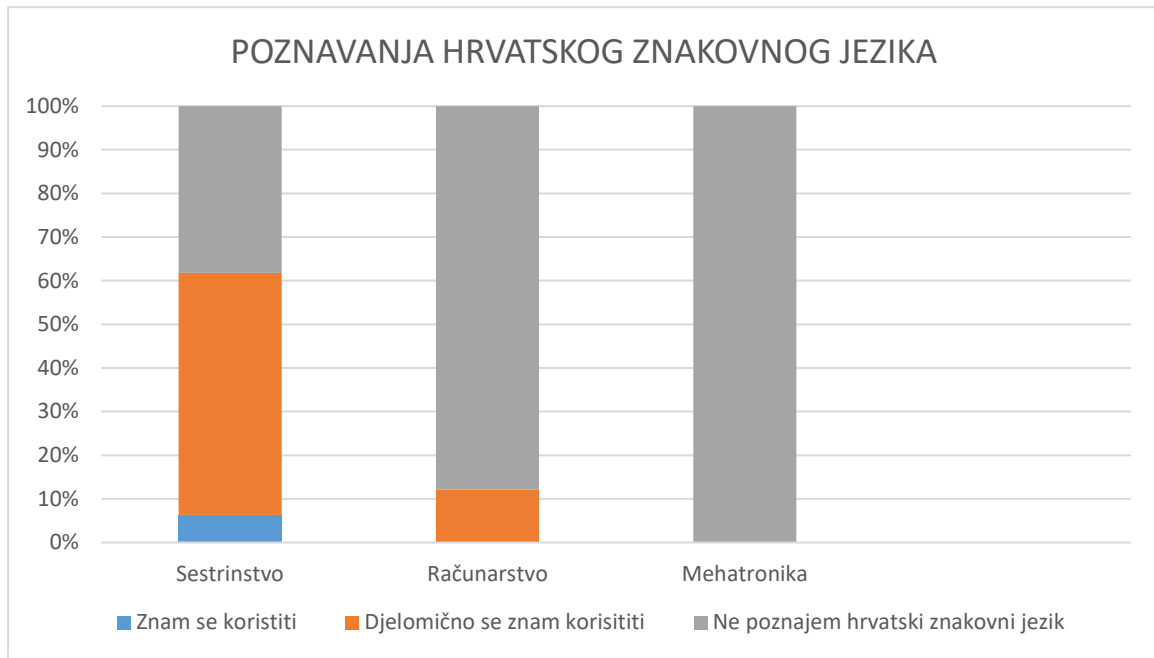
Znate li se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom?
157 odgovora

Slika 4.2.3. Analiza ispitanika prema poznavanju hrvatskog znakovnog jezika

Prema smjerovima studija sa smjera sestrinstva 7 (6,36%) studenata je odgovorilo „Znam se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“, 61 (55,45%) je odgovorilo „Djelomično se znam koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“ te 42 (38,18%) je odgovorilo „Ne poznajem hrvatski

znakovni jezik“. Sa smjera računarstva 4 (12,12%) studenata je odgovorilo „Djelomično se znam koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“ te 29 (87,87%) je odgovorilo „Ne poznajem hrvatski znakovni jezik“, a sa smjera mehatronike je svih 14 (100%) ispitanika odgovorilo „Ne poznajem hrvatski znakovni jezik“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.3.

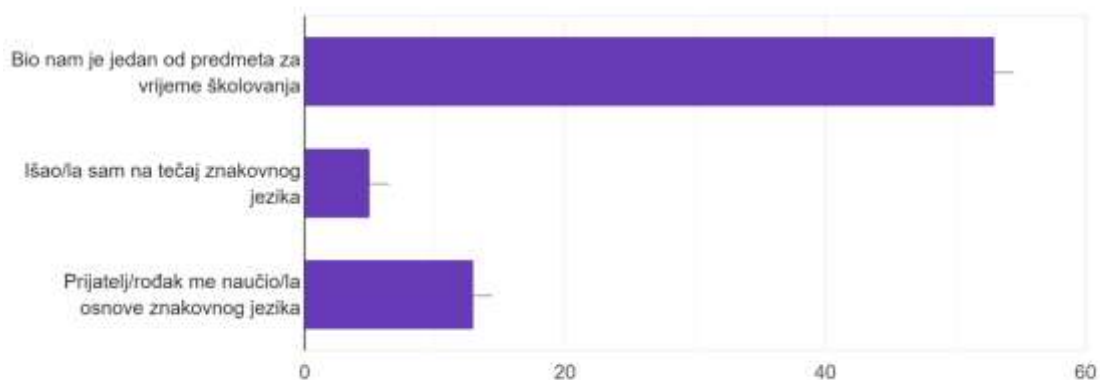
Grafikon 4.2.3. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Znate li se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom?“

Pitanje 10. „Ukoliko se koristite znakovnim jezikom, na koji način ste ga naučili?“

Na ovo pitanje odgovorilo je 69 ispitanika od toga je 53 (76,8%) ispitanika odgovorilo „Bio nam je jedan od predmeta za vrijeme školovanja“, 5 (7,2%) je odgovorilo „Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika“ te njih 13 (18,8%) je odgovorilo „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“ (slika 4.2.4.).

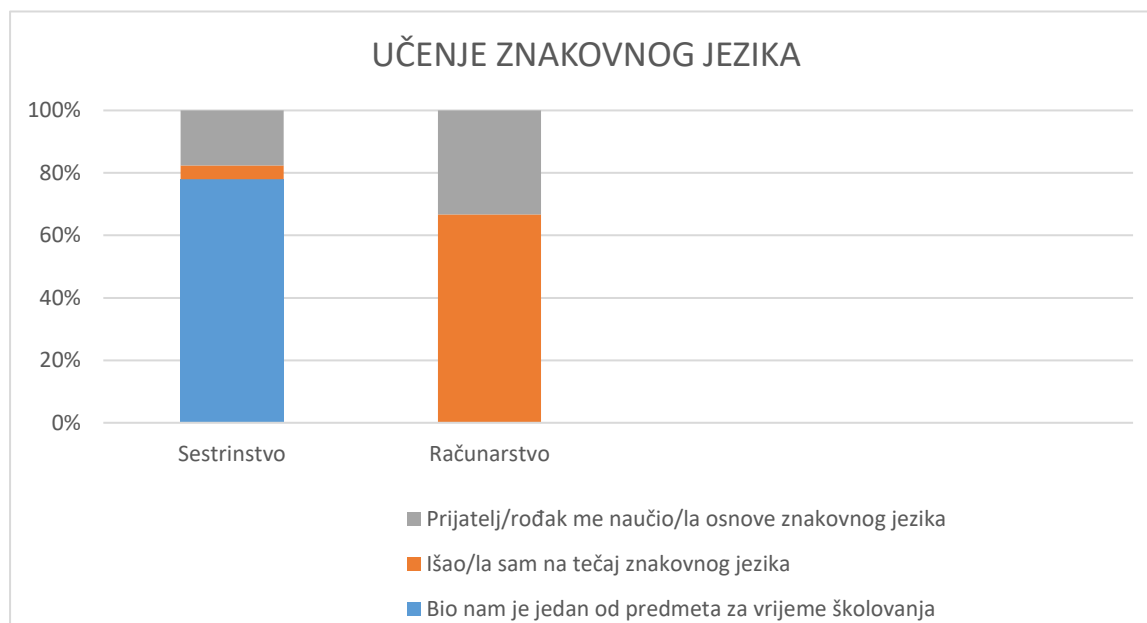
Ukoliko se koristite znakovnim jezikom, na koji način ste ga naučili?

69 odgovora

Slika 4.2.4. Analiza ispitanika prema na načinu usvajanja hrvatskog znakovnog jezika

Sa smjera sestrinstva 53 (77,94%) studenata odgovorilo „Bio nam je jedan od predmeta za vrijeme školovanja“, 3 (4,41%) je odgovorilo „Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika“ te 12 (17,64%) studenata je odgovorilo „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“, sa računarstva ih je odgovorilo 3 studenta, 2 (66,66%) je odgovorilo „Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika“, te 1 (33,33%) je odgovorio „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.4.

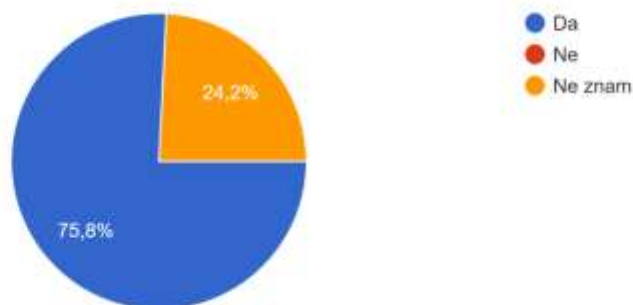

Grafikon 4.2.4. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Ukoliko se koristite znakovnim jezikom, na koji način ste ga naučili?“

Pitanje 11. „U Hrvatskoj se sluh provjerava kod novorođene djece:“

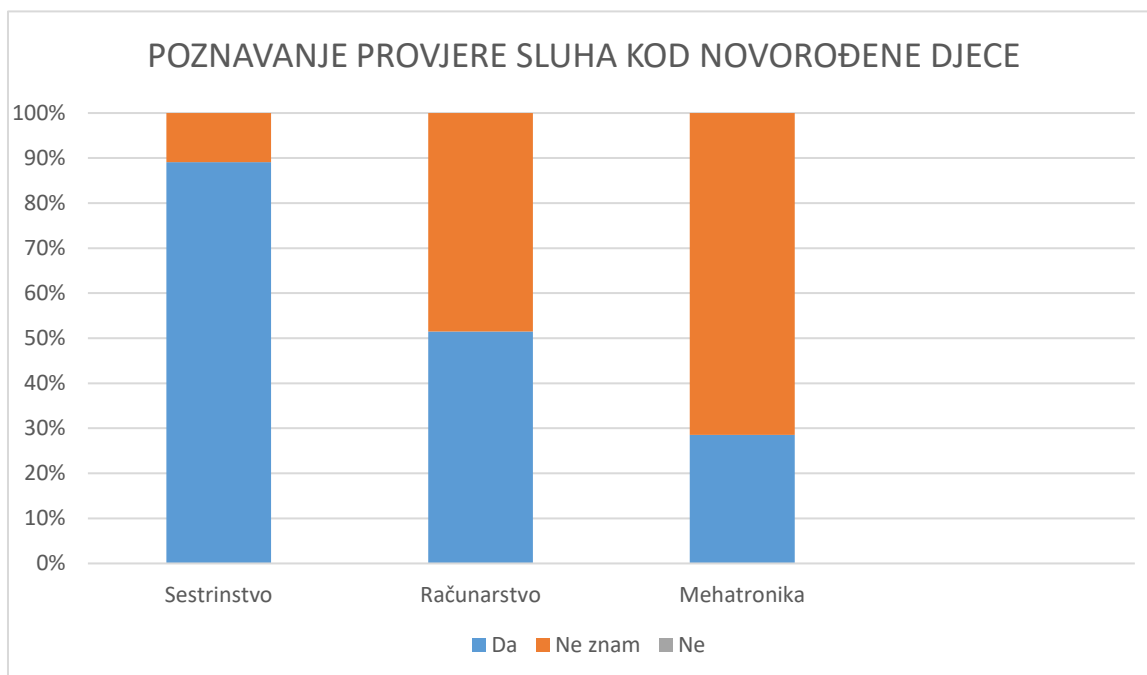
Od ukupno 157 ispitanika njih 119 (75,8%) je odgovorilo „Da“ dok njih 38 (24,2%) nije bilo sigurno te je odgovorilo „Ne znam“ (slika 4.2.5.).

U Hrvatskoj se sluh provjerava kod novorođene djece:
157 odgovora

Slika 4.2.5. Analiza ispitanika provjerava li se sluh u Hrvatskoj

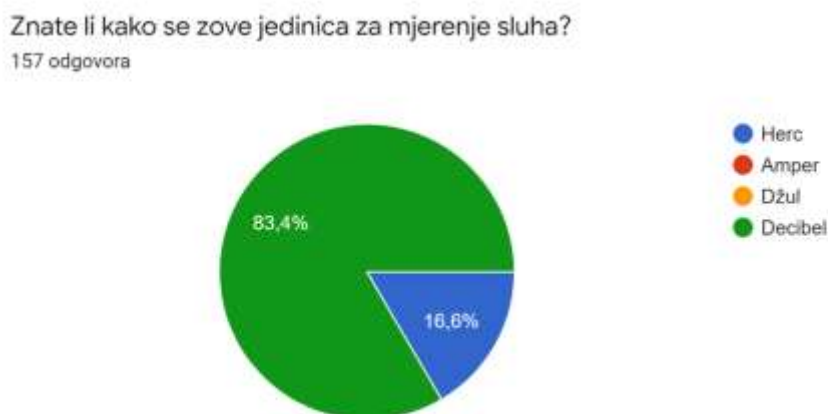
Prema smjerovima studija 98 (89,09%) studenata sa smjera sestrinstva je odgovorilo „Da“, 17 (51,51%) sa smjera računarstva te 4 (28,57%) sa smjera mehatronike. „Ne znam“ su odgovorili 12 (10,90%) se smjera sestrinstva, 16 (48,48%) sa smjera računarstva te 10 (71,42%) sa smjera mehatronike. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.5.

Grafikon 4.2.5. Prikaz odgovora studenata na pitanje „U Hrvatskoj se sluh provjerava kod novorođene djece:“

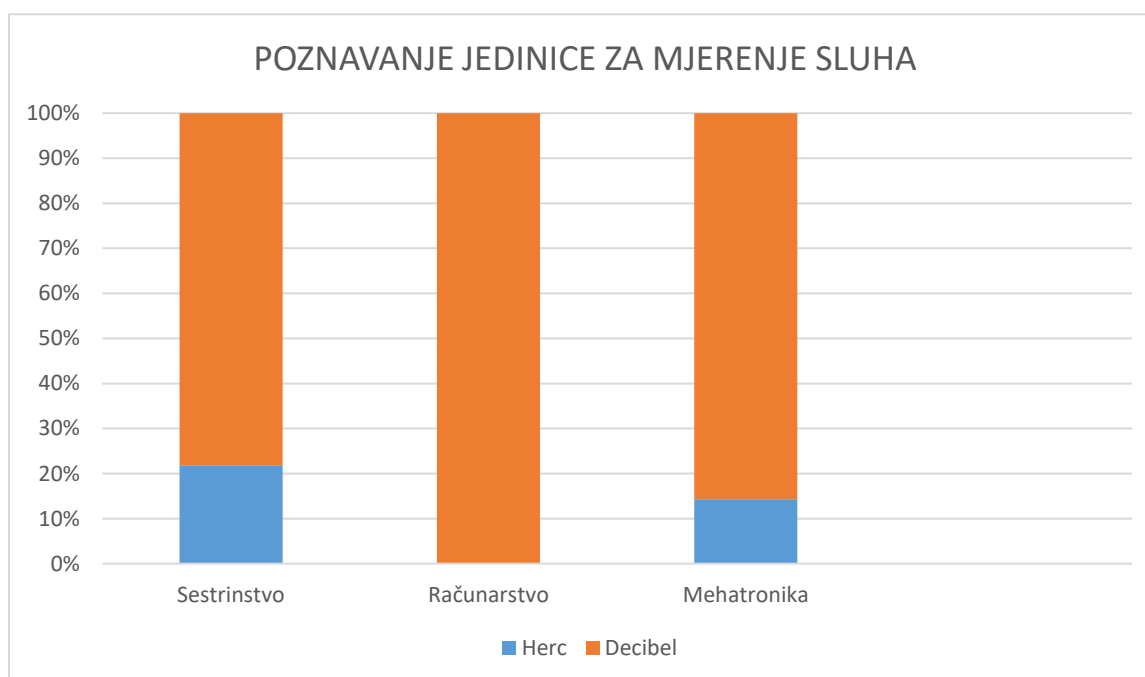
Pitanje 12. „Znate li kako se zove jedinica za mjerenje sluha?“

Od 4 ponuđena odgovora njih 131 (83,4%) je odgovorilo decibel, njih 26 (16,6%) je odgovorilo herc dok odgovore amper i džul nitko nije odabrao (slika 4.2.6.).

Slika 4.2.6. Poznavanje mjerne jedinice za mjerenje sluha

Od 110 studenata sa smjera sestrinstva 86 (78,18%) studenata je odgovorilo „Decibel“, a 24 (21,81%) je odgovorilo „Herc“, sa smjera računarstva svih 33 (100%) je odgovorilo „Decibel“ te sa smjera mehatronike 12 (85,71%) studenata je odgovorilo „Decibel“, a 2 (14,28%) je odgovorilo „Herc“. Rezultati prikazani na grafikonu 4.2.6.

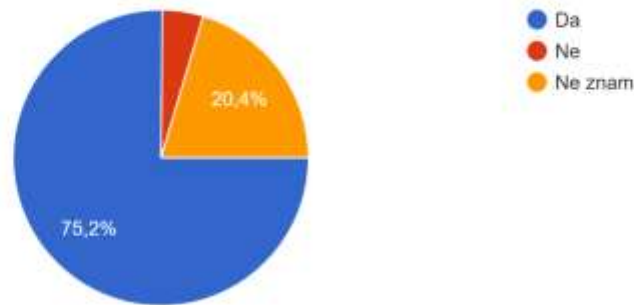

Grafikon 4.2.6. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Znate li kako se zove jedinica za mjerenje sluha?“

Pitanje 13. „Smatrate li da bi osobe s oštećenjem sluha trebali ići u redovne škole?“

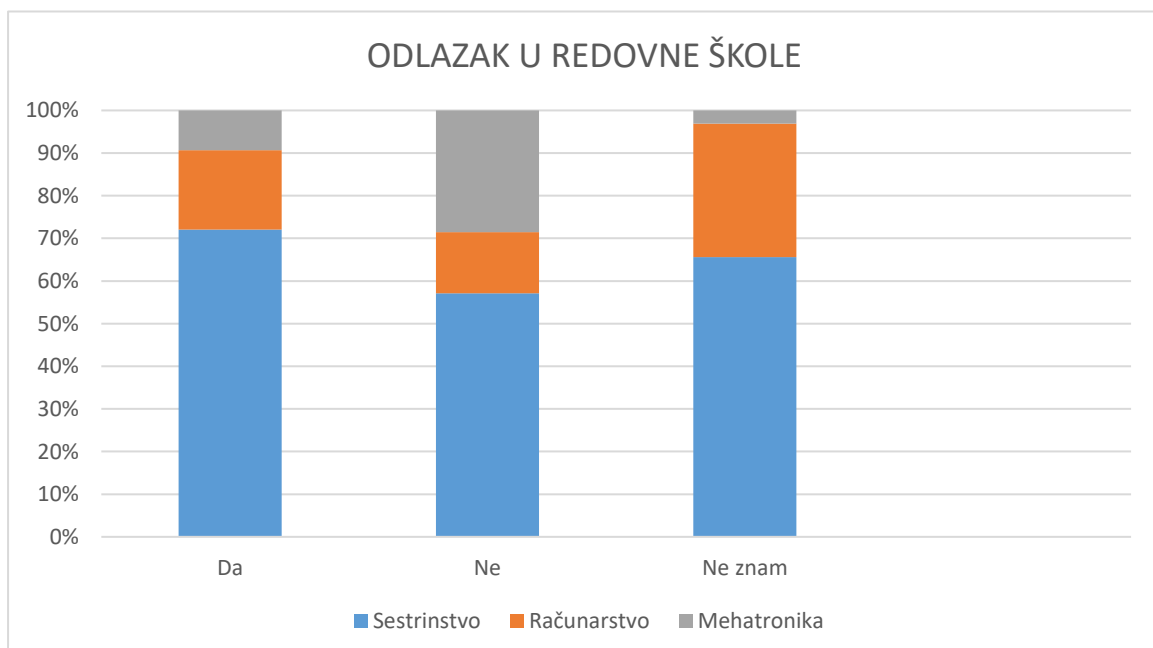
Od ukupno 157 odgovora, 118 (75,2%) je odgovorilo „Da“, 7 (4,5%) je odgovorilo „Ne“ dok njih 32 (20,4%) ispitanika je odgovorilo „Ne znam“(slika 4.2.7.).

Smatrate li da bi osobe s oštećenjem sluha trebali ići u redovne škole?
157 odgovora

Slika 4.2.7. Analiza ispitanika o mišljenju odlaska osoba oštećenog sluha u redovne škole

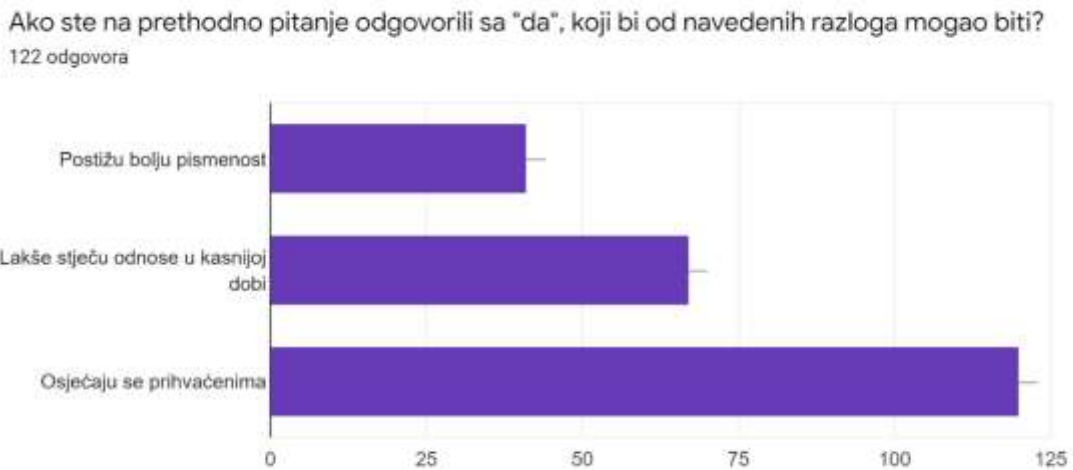
Sa smjera sestrinstva 85 (77,27%) studenata je odgovorilo „Da“, 4 (3,63%) je odgovorilo „Ne“, te 21 (19,09%) je odgovorilo „Ne znam“. Sa smjera računarstva 22 (66,66%) studenata je odgovorilo „Da“, 1 (3,03%) je odgovorio „Ne“ te 10 (30,30%) je odgovorilo „Ne znam“. Sa smjera mehatronike je odgovorilo 11 (78,57%) „Da“, 2 (14,28%) je odgovorilo „Ne“ te 1 (7,14%) je odgovorio „Ne znam“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.7.

Grafikon 4.2.7. Prikaz odgovora studenata na pitanja „Smatrate li da bi osobe s oštećenjem sluha trebali ići u redovne škole“

Pitanje 14. „Ako ste na prethodno pitanje odgovorili sa "da", koji bi od navedenih razloga mogao biti?“

Od ukupno 122 odgovora, gdje su ispitanici mogli više odgovora staviti, njih 41 (33,6%) je odgovorilo da „Postižu bolju pismenost“, 67 (54,9%) je odgovorilo da „Lakše stječu odnose u kasnijoj dobi“ te njih 120 (98,4%) je odgovorilo „Osjećaju se prihvaćenima“ (slika 4.2.8.).

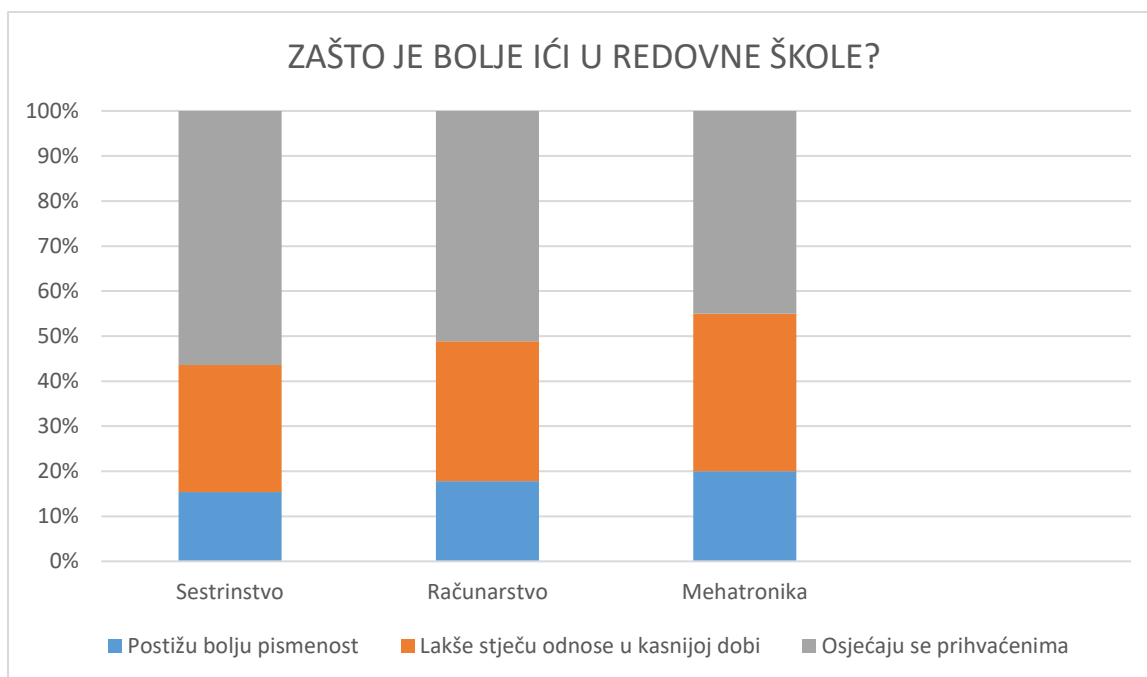

Slika 4.2.8. Analiza razloga odlaska u redovne škole

Sa smjera sestrinstva odgovorilo je 89 studenata. Od toga je 24 (15,38%) studenta odgovorilo „Postižu bolju pismenost“, 44 (28,20%) studenta je odgovorilo „Lakše stječu odnose u kasnijoj dobi“ te 88 (56,41%) studenta je odgovorilo „Osjećaju se prihvaćenima“.

Sa smjera računarstva odgovorilo je 22 studenta. Od toga je 8 (17,77%) studenta odgovorilo „Postižu bolju pismenost“, 14 (31,11%) studenta je odgovorilo „Lakše stječu odnose u kasnijoj dobi“ te 23 (51,11%) studenta su odgovorila „Osjećaju se prihvaćenima“.

Sa smjera mehatronike odgovorilo je 11 studenata. Od toga je 4 (20%) studenta odgovorilo „Postižu bolju pismenost“, 7 (35%) studenata je odgovorilo „Lakše stječu odnose u kasnijoj dobi“ te 9 (45%) studenta je odgovorilo „Osjećaju se prihvaćenima“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.8.

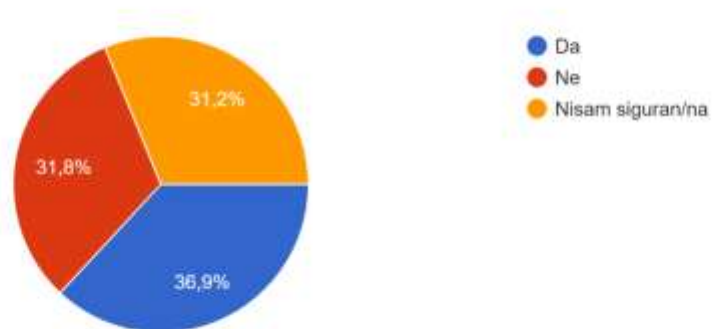

Grafikon 4.2.8. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Ako ste na prethodno pitanje odgovorili sa "da", koji bi od navedenih razloga mogao biti?“

Pitanje 15. „Smatrate li da su ravnopravne s drugim osobama u školovanju/radnom mjestu?“

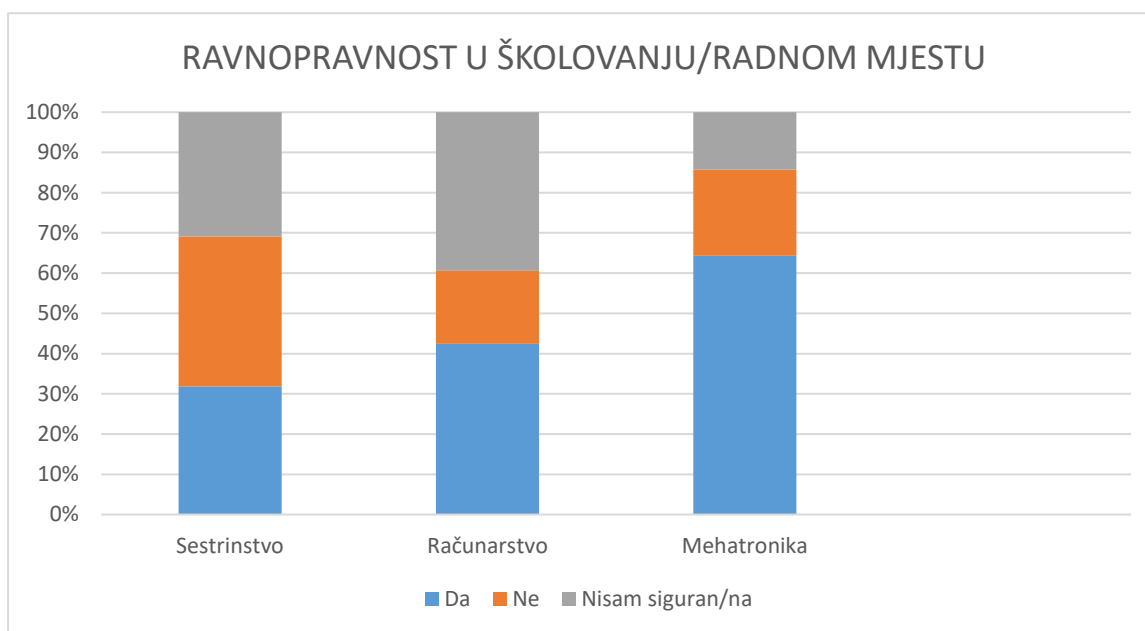
Od ukupno 157 ispitanika njih 58 (36,69%) je odgovorilo „Da“, 50 (31,8%) je odgovorilo „Ne“ te njih 49 (31,2%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“ (slika 4.2.9.).

Smatrate li da su ravnopravne s drugim osobama u školovanju/radnom mjestu?
157 odgovora

Slika 4.2.9. Analiza ispitanika po mišljenju o ravnopravnosti

Prema smjeru studija 35 (31,81%) studenata sa sestrinstva je odgovorilo „Da“, 41 (37,27%) je odgovorilo „Ne“ te 34 (30,90%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“. Sa smjera računarstva je odgovorilo 14 (42,42%) „Da“, 6 (18,18%) je odgovorilo „Ne“ te 13 (39,39%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“ te sa mehatronike je 9 (64,28%) odgovorilo „Da“, 3 (21,42%) je odgovorilo „Ne“ i 2 (14,28%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“. Rezultati prikazani na grafikonu 4.2.9.

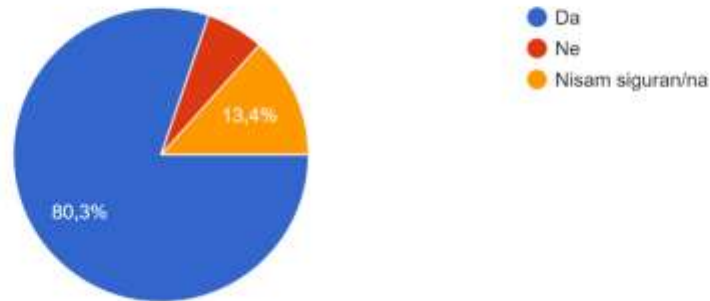
Grafikon 4.2.9. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Smatrate li da su ravnopravne s drugim osobama u školovanju/radnom mjestu?“

Pitanje 16. „Smatrate li da osobe s oštećenjem sluha mogu jednako kvalitetno obaviti posao kao i osoba sa zdravim sluhom?“

Među 157 ispitanika, 126 (80,3%) ispitanika je odgovorilo „Da“, 10 (6,4%) je odgovorilo „Ne“ te njih 21 (13,4%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“ (slika 4.2.10.).

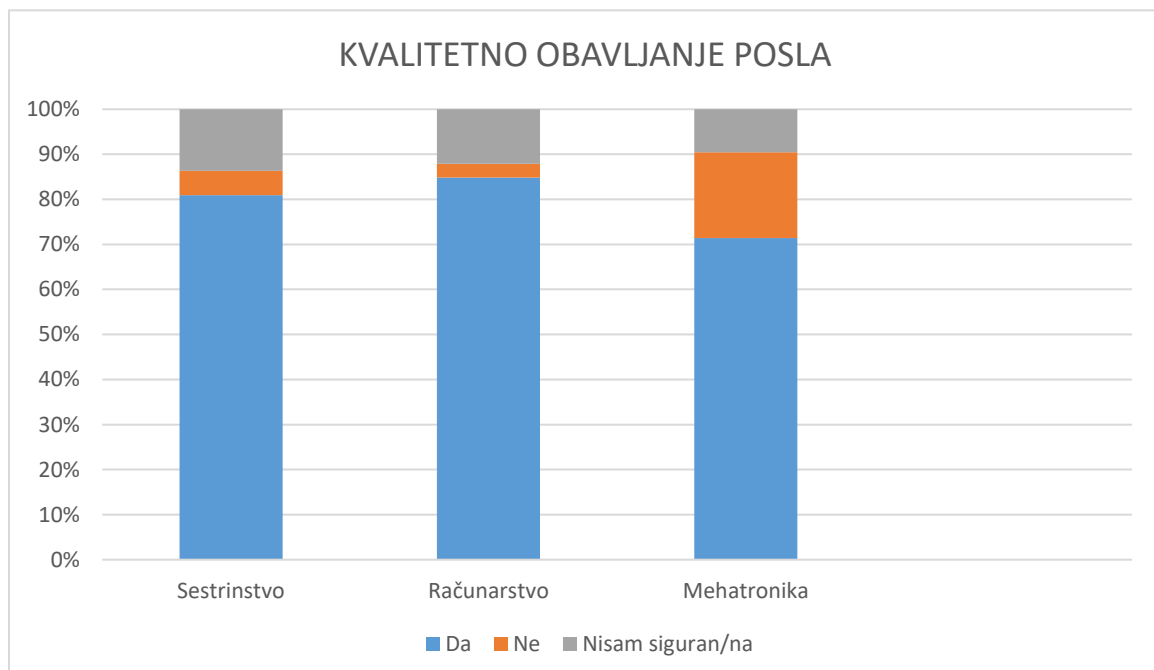
Smatrate li da osobe s oštećenjem sluha mogu jednako kvalitetno obaviti posao kao i osoba sa zdravim sluhom?

157 odgovora

Slika 4.2.10. Analiza ispitanika s obzirom na mišljenje o kvaliteti obavljanja posla

Sa smjera sestrinstva je odgovorilo 89 (80,90%) studenata „Da“, 6 (5,45%) je odgovorilo „Ne“ te 15 (13,63%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“. Sa smjera računarstva je odgovorilo 28 (84,84%) studenata „Da“, 1 (3,03%) je odgovorio „Ne“ te 4 (12,12%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“. Sa smjera mehatronike je odgovorilo 9 (64,28%) studenata „Da“, 3 (21,42%) je odgovorilo „Ne“ te 2 (14,28%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.10.

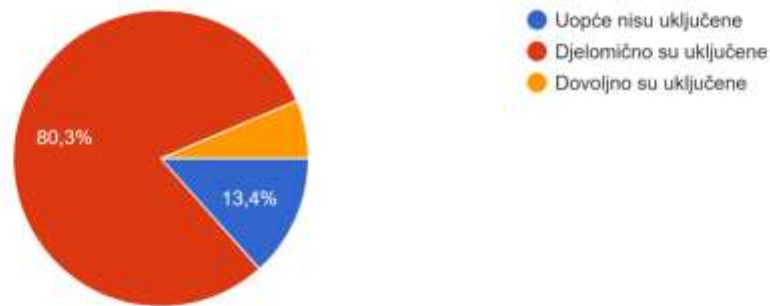

Grafikon 4.2.10. Prikaz odgovora studenata na pitanje „Smatrate li da osobe s oštećenjem sluha mogu jednako kvalitetno obaviti posao kao i osoba sa zdravim sluhom?“

Pitanje 17. „Smatrate li da su osobe s oštećenjem sluha dovoljno uključene u društvene zajednice?“

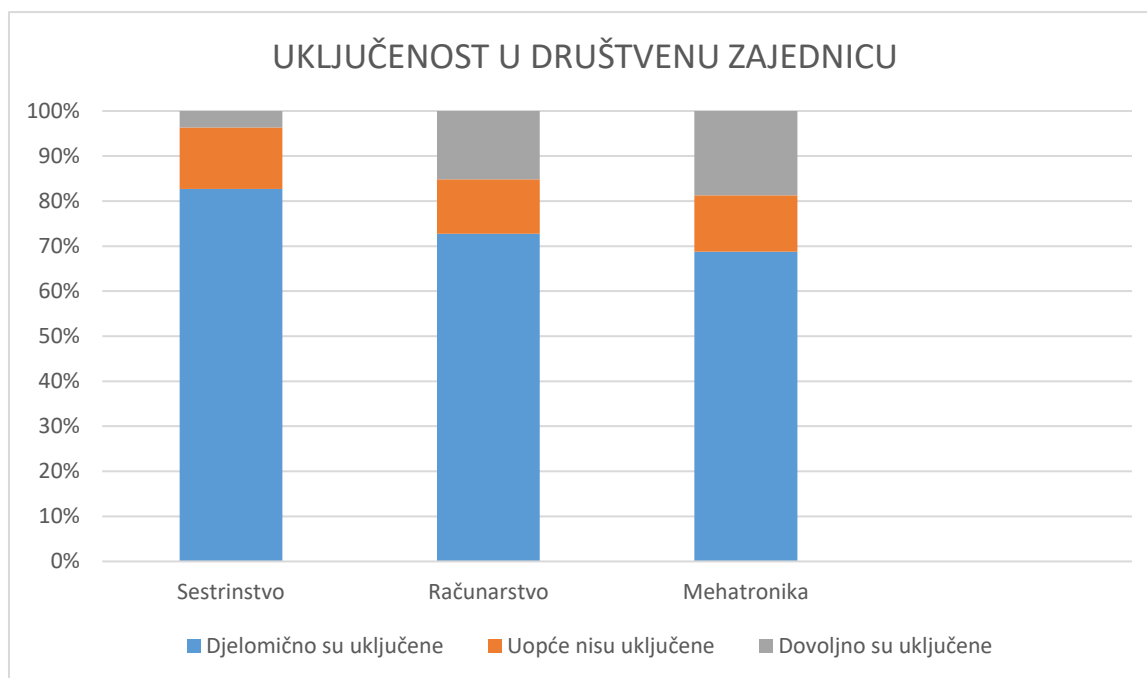
Od ukupno 157 ispitanika, 21 (13,4%) je odgovorilo „Uopće nisu uključene“, 126 (80,3%) je odgovorilo „Djelomično su uključene“ te njih 10 (6,4%) je odgovorilo „Dovoljno su uključene“ (slika 4.2.11.).

Smatrate li da su osobe s oštećenjem sluha dovoljno uključene u društvenu zajednicu?
157 odgovora

Slika 4.2.11. Analiza ispitanika prema mišljenju o uključivanju u zajednice

Od 110 studenata sa smjera sestrinstva 91 (82,72%) je odgovorilo „Djelomično su uključene“, 15 (13,63%) je odgovorilo „Uopće nisu uključene“ te 4 (3,63%) studenata je odgovorilo „Dovoljno su uključene“. Sa smjera računarstva je odgovorilo 33 studenata i to 24 (72,72%) je odgovorilo „Djelomično su uključene“, 4 (12,12%) je odgovorilo „Uopće nisu uključene“ te 5 (15,15%) studenata je odgovorilo „Dovoljno su uključene“. Sa smjera mehatronike 11 (78,57%) studenata je odgovorilo „Djelomično su uključene“, 2 (14,28%) studenata je odgovorilo „Uopće nisu uključene“ i 1 (7,14%) student je odgovorio „Dovoljno su uključene“. Rezultati su prikazani na grafikonu 4.2.11.

Grafikon 4.2.11. Prikaz odgovora na pitanje „Smatrate li da su osobe s oštećenjem sluha dovoljno uključene u društvenu zajednicu“

5. RASPRAVA

Za potrebe pisanja završnog rada provedeno je istraživanje studenata Veleučilišta u Bjelovaru o stavovima i znanju o osobama s oštećenjem sluha. Anketa je provedena tijekom ožujka 2021. godine te na temelju prikupljenih podataka uspoređivani su prema smjerovima studija. Anketa sa sastojala od 17 pitanja sa više ponuđenih odgovora.

U istraživanju je sudjelovalo 157 ispitanika od toga je najviše sudjelovalo žena 104 (66,2%) dok je muškaraca bilo 53 (33,8%). Prema dobnim skupinama najviše ih je sudjelovalo iz dobne skupine od 20 do 29 godina, točnije 117 (74,5%), dok najmanje ih je bilo iz dobne skupine starije od 40 tj., 9 (5,7%) ispitanika. Većina ispitanika živi u gradovima i to njih 85 (54,1%) dok najmanje iz prigradskih naselja 19 (12,1%) te njih 53 (33,8%) živi na selu. Prema statusu studenata najveći broj ispitanika su izvanredni studenti odnosno 80 (51%) studenata dok malo manje 77 (49%) su redovni studenti. Najveći broj ispitanika prema smjeru studiranja je sa smjera sestrinstva, njih 110 (70,1%), zatim sa računarstva 33 (21%) te sa mehatronike 14 (8,9%). Zadnje pitanje je bilo vezano uz godinu studiranja gdje je vidljivo da je postotak skoro pa podjednak 51 (32,5%) je bilo sa prve godine, 46 (23,3%) je bilo sa druge godine te njih 60 (38,2%) sa treće godine.

U drugom dijelu ankete su bila pitanja koja se odnose na znanje i stavove o osobama s oštećenjem sluha. Od ukupno 17 pitanja u drugom dijelu je bilo 11 pitanja. Nisu sva pitanja bila obavezna za odgovoriti već su ovisila o prethodnom odgovoru, a bilo je i pitanja koja su imala mogućnost više odabira.

Na sedmo pitanje, odnosno prvo pitanje u drugom dijelu ankete, koje je glasilo „Jeste li se ikada susreli sa osobom oštećenog sluha?“ njih 125 (79,6%) je odgovorilo „Jesam“ dok je 32 (20,4%) odgovorilo „Nisam“. U ovom uzorku vidljivo je da je najveći postotak studenata koji su se susreli sa osobama koje imaju oštećen sluh na smjeru sestrinstva, njih 91,81%, dok je na drugim smjerovima taj postotak skoro pa jednak kod onih koji su se susreli i onih koji se nisu susreli. Preciznije, sa smjera mehatronike 57,14% je odgovorilo „Jesam“, a kod računarstva njih 48,48% je odgovorilo „Jesam“. Prema dobivenim rezultatima može se pretpostaviti da je razlog stručna praksa. Studenti sestrinstva idu više na praksu te su bili više u kontaktu sa ljudima od ostalih smjerova.

Na 8. pitanju „Kako ste se ponašali tijekom susreta?“ bilo je ponuđeno više odgovora, a ponuđeni odgovori su bili: „Izbjegavao/la sam komunikaciju“, „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“, „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“ i „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“. Pitanje

nije bilo obavezno s obzirom da ima studenata koji se nisu nikada susreli sa osobom oštećena sluha te je na ovo pitanje odgovorilo 125 ispitanika. 70 (56%) studenata je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“, a najmanje odnosno njih 4 (3,2%) je odgovorilo „Izbjegavao/la sam komunikaciju“. Na ostale ponuđene odgovore „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“ je odgovorilo 48 (38,4%) ispitanika te na „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“ je odgovorilo 41 (32,8%) ispitanika. Od studenata sa računarstva većina njih je odabralo odgovor „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“ tj. 45% studenata sa računarstva, a kod studenata sa mehatronike većina njih je odabralo odgovor „Tražio/la sam pomoć od drugih osoba“ točnije njih 60%, a kod sestristva većina studenata odabralo odgovor „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke“ čak njih 43,84%. Ručna abeceda i hrvatski znakovni jezik nije dovoljno proširen kod studenata. Od njih 125 koji su odgovorili na osmo pitanje njih samo 48 (38,4%) je odgovorilo „Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede“.

Deveto pitanje je glasilo „Znate li se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom?“. Od tri ponuđena odgovora 85 (54,1%) je odgovorilo „Ne poznajem hrvatski znakovni jezik“, 65 (41,4%) je odgovorilo „Djelomično se znam koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“ te najmanje ih je odgovorilo „Znam se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“ i to njih 7 (4,5%). Od 7 ispitanika koji su odgovorili „Znam se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom“ svih 7 je sa smjera sestristvo i svi su imali Hrvatski znakovni jezik kao predmet za vrijeme školovanja.

Deseto pitanje se odnosilo na osobe koje poznaju hrvatski znakovni jezik odnosno način na koji su ga naučili. Od ponuđenih odgovora su bili „Bio nam je jedan od predmeta za vrijeme školovanja“, „Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika“ te „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“. Na ovo pitanje je odgovorilo 69 studenata od toga je najviše odgovorilo „Bio nam je jedan od predmeta za vrijeme školovanja“ njih 53 (74,64%), najmanje odnosno samo njih 5 (7,04%) je odgovorilo „Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika“ dok njih 13 (18,30%) je odgovorilo „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“. Od 69 studenata, prema smjerovima studija, 2 studenta sa računarstva su odgovorili „Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika“ te 1 student je odgovorio „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“. Kod studenata sestristva većina njih 53 (80,30%) je odgovorilo „Bio nam je jedan od predmeta za vrijeme školovanja“, 3 studenta je odgovorilo „Išao/la sam na

tečaj znakovnog jezika“, a ostalih 12 studenata je odgovorilo „Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika“. Kod studenata mehatronike nema odgovora.

U 11. pitanju se provjeravalo znanje i poznavanje probira kod novorođenčeta. Na pitanje „U Hrvatskoj se sluh provjerava kod novorođene djece:“ je odgovorilo 157 ispitanika, od toga njih 119 (75,8%) je odgovorilo „Da“ dok 38 (24,2%) ispitanika nije bilo sigurno te je odgovorilo „Ne znam“. Točan odgovor je „Da“ jer je u Republici Hrvatskoj obavezna provjera sluha kod novorođene djece od 2006. godine. Od 38 ispitanika koji su odgovorili „Ne znam“ 10 (26,31%) ispitanika su studenti sa mehatronike, 12 (31,57%) su studenti sestristva te 16 (42,10%) su studenti s računarstva.

Dvanaesto pitanje se odnosilo na mjernu jedinicu za mjerenje sluha. Od ponuđenih odgovora, točan je decibel. Najviše ispitanika njih 131 (83,4%) je odgovorilo točno dok njih 26 (16,6%) je odgovorilo „Herc“, što je netočno. Od 26 ispitanika koji su netočno odgovorili 2 (7,69%) su studenti sa smjera mehatronike, dok je njih čak 24 (92,30%) sa smjera sestristva.

Iduće pitanje je glasilo „Smatrate li da bi osobe s oštećenjem sluha trebale ići u redovne škole?“. Od ponuđenih odgovora su bili „Da“, „Ne“ i „Ne znam“. Najviše ih je odgovorilo „Da“ odnosno da bi trebali ići u redovne škole, točnije njih 118 (75,2%) studenata. Dok postoje i njih 7 (4,5%) koji se i ne slažu sa time te su odgovorili „Ne“. Od tih 7 studenata 2 (28,57%) studenata su s mehatronike, 1 (14,28%) s računarstva te 4 (57,14%) studenata sa sestristva.

Četrnaesto pitanje nije bilo obavezno za sve studente, na njih su odgovarali samo studenti koji su na prethodno pitanje odgovorili sa „Da“, a ono je glasilo „Ako ste na prethodno pitanje odgovorili sa „da“, koji bi od navedenih razloga mogao biti?“. Među ponuđenim odgovorima je bilo „Postižu bolju pismenost“, „Lakše stječu odnose u kasnijoj dobi“ te „Osjećaju se prihvaćenima“. Većina njih smatra da se osjećaju prihvaćenima dok najmanje ih smatra da postižu tako bolju pismenost. Od dobivenih 122 odgovora 120 studenata (98,4%) je odabralo „Osjećaju se prihvaćenima“.

Petnaesto pitanje se odnosilo na ravnopravnost za vrijeme školovanja ili u kasnijoj dobi na radnom mjestu. Pitanje je glasilo „Smatrate li da su ravnopravne s drugim osobama u školovanju/ radnom mjestu?“. Od 157 odgovora rezultati prema ponuđenima odgovorima skoro pa su isti. Uočavamo da 58 (36,9%) studenata smatra da su ravnopravne, 50 (31,8%) smatra da nisu ravnopravne dok 49 (31,2%) se nije moglo odlučiti te su odgovorili „Nisam siguran/na“. Prema smjerovima, „Da“ je odgovorilo 58 ispitanika, od toga je 9 (15,51%) sa

mehatronike, 35 (60,34%) sa sestriinstva te 14 (24,13%) sa računarstva. Zatim od 50 studenata koji su odgovorili „Ne“, 3 (6%) studenta su sa mehatronike, 41 (82%) student je sa sestriinstva te 6 (12%) studenta su sa računarstva. Nisu se mogli odlučiti njih 49 studenata. Prema smjeru studiranja, odgovor „Nisam siguran/na“ je odgovorilo 2 (4,08%) studenta s mehatronike, 34 (69,38%) studenta sa sestriinstva te 13 (26,53%) studenta s računarstva.

Na pitanje „Smatrate li da osobe s oštećenjem sluha mogu jednako kvalitetno obaviti posao kao i osoba sa zdravim sluhom?“ je odgovorilo 157 ispitanika od toga 126 (80,3%) ispitanika je odgovorilo „Da, dok njih 10 (6,4%) smatra da ne mogu obaviti kvalitetno posao te su odgovorili „Ne“, a 21 (13,4%) student je odgovorilo da nisu sigurni da li mogu ili ne mogu obaviti kvalitetno posao. Prema smjerovima, od ukupno 14 studenata s mehatronike koji su dali odgovor 9 (64,28%) je odgovorilo „Da“, 3 (21,42%) je odgovorilo „Ne“, a 2 (14,28%) studenta su odgovorili „Nisam siguran/na“. Sa smjera računarstva odgovorilo je 33 studenta, 28 (84,84%) je odgovorilo „Da“, 1 (3,03%) je odgovorio „Ne“, a 4 (12,12%) studenta je odgovorilo „Nisam siguran/na“. Najviše odgovora smo dobili od studenata sa smjera sestriinstva ukupno 110 studenata. Odgovor „Da“ je dalo 89 (80,90%) studenata, 6 (5,45%) je odgovorilo „Ne“, a 15 (13,63%) je odgovorilo „Nisam siguran/na“.

Posljednje pitanje u anketi je glasilo „Smatrate li da su osobe s oštećenjem sluha dovoljno uključene u društvenu zajednicu?“. Od ponuđenih odgovora je bilo „Djelomično su uključene“, „Uopće nisu uključene“ te „Dovoljno su uključene“. Odgovor smo dobili od 157 ispitanika. Većina, 126 (80,3%), smatra da su djelomično uključene dok manji broj njih 10 (6,4%) smatra da su dovoljno uključene. Kada pogledamo prema smjerovima sudjelovalo je 14 studenata s mehatronike, 11 (78,57%) studenata je odgovorilo da su djelomično uključene, 2 (14,28%) studenta su rekli da nisu uopće uključene te samo 1 (7,14%) student je rekao da su dovoljno uključeni. Sa smjera računarstva sudjelovalo je 33 studenta, od toga je 24 (72,72%) studenta reklo da su djelomično uključeni, 4 (12,12%) studenta smatra da nisu uopće uključeni te 5 (15,15%) studenta je reklo da su dovoljno uključeni. Sa smjera sestriinstva je sudjelovalo 110 studenata od toga 91 (82,72%) smatra da su djelomično uključeni, 15 (13,63%) da nisu uopće uključeni te 4 (3,63%) studenta smatra da su dovoljno uključeni.

6. ZAKLJUČAK

Cilj ovog istraživanja je bilo istražiti stavove i znanja studenata Veleučilišta u Bjelovaru te uvidjeti razlike među smjerovima studija. Prema rezultatima većina studenata se susrelo s osobama oštećena sluha te imaju pozitivna mišljenja prema osobama sa takvim invaliditetom. Studenti sestrinstva su više upoznati sa hrvatskim znakovnim jezikom jer se uveo kao jedan od izbornih predmeta za vrijeme školovanja no ipak se vidi i da su studenti sa računarstva i mehatronike dovoljno upoznati i trude se uspostaviti komunikaciju te nema diskriminacije i stigmatizacije.

Kroz istraživanje pokazalo se da studenti koji su se i susreli sa osobama oštećena sluha da se trude na razne načine uspostaviti komunikaciju. Većina ispitanika, 75,2% smatra da moraju ići u redovne škole kako bi mogli izrasti u jednu kvalitetnu obrazovnu osobu. Samo 36,9% smatra da su ravnopravne s drugim osobama, što je malo i što ukazuje na svjesnost da ipak postoje stigmatizacije, ali ipak 80,3% studenata zna da oni mogu jednako kvalitetno obaviti posao kao i svaka druga osoba. Vidimo da 80,3% studenata smatra da su takve osobe samo djelomično uključene u društvene zajednice. Jednim ovakvim istraživanjem želimo da se uvidi taj problem. Uključivanje osoba oštećena sluha u društvene zajednice je važno jer one tako mogu puno pridonijeti zajednici. Nitko se ne želi osjećati drugačijim ili izbačenim iz zajednice.

Medicinska sestra se svakodnevno susreće sa ljudima u svom poslu. Vrlo je važno da kada se susretne sa osobom oštećena sluha da može na jednako kvalitetan način prenijeti potrebne informacije o očuvanju zdravlja, prevenciji bolesti i sl. Osim medicinskih sestri koje mogu raditi na osvješćivanju zajednice o problemima i mogućim načinima uključivanja osoba oštećena sluha potrebno je da se uključi i ostatak zajednice. Cilj je da zajednica da mogućnosti i potrebna prava kako bi mogli sudjelovati i raditi kao svi ljudi. Najveći problem je komunikacija kod gluhih osoba, jer vrlo mali broj ljudi poznaje znakovni jezik te se osobe oštećena sluha često susreću sa problemom da su im uskraćene informacije. Provode se razni projekti koji žele da se stvore jednake mogućnosti za sve te da budu socijalno uključeni. Osim što se radi na pravima osobama sa invaliditetom mora se raditi i na predrasudama koje su raširene među ljudima te osvijestiti i educirati ih kako bi bilo što manje stigmatizacije i diskriminacije.

7. LITERATURA

1. Ivasović V. I ja želim znati! Gluhi i nagluhi učenik u redovnoj školi. Zagreb: Hrvatski savez gluhih i nagluh; 2014.
2. Holjevac A. Infromiranost i stavovi odraslih i starijih osoba o teškoćama slušanja i mogućnostima rehabilitacije (diplomski rad). Zagreb: Sveučilište u Zagrebu; 2020.
3. Blašković M. Završni rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu; 2014.
4. Mikulić M. Ljudski sluh (diplomski rad). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku; 2017.
5. Kushalnagar R. Deafness and hearing loss. Washington: Gallaudet University; 2019.
6. Nikolić Lj, Modrušan H. Sestrinska skrb za osobe s oštećenjem sluha. Hrvatski časopis za javno zdravstvo Vol 14, br. 53, 2018.
7. Bradarić – Jončić S, Mohr R. Uvod u problematiku oštećenja sluha. Vjesnik biblioteka hrvatske, 53, 2 (2010), str. 55–62.
8. Gusić M i sur. Stavovi i informiranost mladih osoba o stečenom oštećenju sluha. Sveučilište u Zagrebu, Logopedija, 7, 2, 2017, 70-76.
9. Dulčić A, Kondić Lj. Djeca oštećena sluha. Zagreb: Alinea; 2002.
10. Tkalčec S. Probir na oštećenje sluha u novorođenčadi u općoj bolnici Virovitica (završni rad). Bjelovar: Veleučilište u Bjelovaru; 2018.
11. Lomas I G. Deaf and Hard of Hearing students. Western Connecticut State University; 2011.
12. Gofman E. Stigma. Novi Sad: Mediterran Publishing; 2009.
13. Mousley V L, Chaudoir S R. Deaf Stigma: Links Between Stigma and Well – Being Among Deaf Emerging Adults. Journal of Deaf Studies and Deaf Education , 2018 341–350.
14. Šegota I. Gluhi i znakovno medicinsko nazivlje – kako komunicirati s gluhim pacijentom. Zagreb: Medicinska naklada; 2010.
15. Bosnar B, Bradarić–Jončić S. Stavovi prema integraciji gluhe djece, znakovnom jeziku i uključivanju tumača za znakovni jezik u redovne vrtiće i škole. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja 2008, Vol 44, br. 2, str. 11-30.
16. Herega D. Različiti pristupi u sustavu potpore u visokom obrazovanju za gluhe i nagluhe studente. JAHR Vol 5, br. 9, str. 35-42, 2014.
17. Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 82, 1570 (2015).

18. Majetić K. Uvod u hrvatski znakovni jezik (diplomski rad). Zagreb: Sveučilište u Zagrebu; 2018.
19. Bradarić-Jončić S, Mohr Nemčić R. Motivacija u učenju hrvatskog znakovnog jezika (HZJ). Logopedija. 2015; 5 (2): 10-17.
20. Majetić K. Model e-rječnika hrvatskog znakovnog jezika. Studia lexicographica, 11 (2018), 21; str. 43-59.
21. Pribanić Lj, Wagner Jakab A, Brozović B, Philipps Reichherzer, S. Priručnik za rad s osobama s komunikacijskim teškoćama u redovnom odgojno-obrazovnom sustavu. Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“; 2014.

8. SAŽETAK

Cilj rada je bilo ispitati stavove i znanja studenata Veleučilišta u Bjelovaru o osobama s oštećenjem sluha te ispitati razlike među smjerovima studija. Istraživanje je provedeno tijekom ožujka 2021. godine. Sudjelovalo je 157 ispitanika.

Podaci su se prikupljali anonimno pomoću google formsa. Anketa je sadržavala 17 pitanja te su se nakon što su se prikupili podaci prikazali pomoću grafičkih slika. Većina studenata, 79,6% se susrelo s osobama oštećena sluha no razlika se vidi kod poznavanja hrvatskog znakovnog jezika. Studenti sa sestrinstva više i bolje poznaju znakovni jezik jer imaju mogućnost učenja za vrijeme školovanja.

U radu je osim ankete i prikazivanje rezultata opisan i sam problem oštećenja sluha, vrste oštećenja sluha, otkrivanje oštećenja sluha odnosno probir koji se radi već u rodilištu, stigmatizacija koja ih prati kroz cijeli život, socijalizacija, obrazovanje te općenito o hrvatskom znakovnom jeziku.

Ključne riječi: stavovi i znanja, hrvatski znakovni jezik, socijalizacija

9. SUMMARY

The aim of the study was to examine the attitudes and knowledge of students of the Polytechnic of Bjelovar about people with hearing impairments and to examine the differences between the fields of study. The research was proven during March 2021., 157 respondents participated.

Data is collected anonymously using google forms. The survey contains 17 questions which, after the data were collected, were presented using graphic images. The majority of students, 79.6% met with hearing impaired people, there is difference seen in the knowledge of Croatian sign language. Students with nursing know sign language more and better because they have the opportunity to learn during school.

In addition to the survey and presentation of results the paper describes the problem of hearing impairment, types of hearing impairment, detection of hearing impairment or screening that is done in the maternity hospital, stigmatization that accompanies them throughout life, socialization, education and Croatian sign language in general.

Key words: attitudes and knowledge, Croatian sign language, socialization

8. Kako ste se ponašali tijekom susreta?

- a. Izbjegavao/la sam komunikaciju
- b. Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć znakovnog jezika/ručne abecede
- c. Trudio/la sam se uspostaviti komunikaciju uz pomoć papira i olovke
- d. Tražio/la sam pomoć od drugih osoba

9. Znete li se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom?*

- a. Znam se koristiti hrvatskim znakovnim jezikom
- b. Djelomično se znam koristiti hrvatskim znakovnim jezikom
- c. Ne poznajem hrvatski znakovni jezik

10. Ukoliko se koristite znakovnim jezikom, na koji način ste ga naučili?

- a. Bio nam je jedan od predmeta za vrijeme školovanja
- b. Išao/la sam na tečaj znakovnog jezika
- c. Prijatelj/rođak me naučio/la osnove znakovnog jezika

11. U Hrvatskoj se sluh provjerava kod novorođene djece:*

- a. Da
- b. Ne
- c. Ne Znam

12. Znete li kako se zove jedinica za mjerenje sluha?*

- a. Herc
- b. Amper
- c. Džul
- d. Decibel

13. Smatrate li da bi osobe s oštećenjem sluha trebali ići u redovne škole?*

- a. Da
- b. Ne
- c. Ne znam

14. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili sa "da", koji bi od navedenih razloga mogao biti?

- a. Postižu bolju pismenost
- b. Lakše stječu odnose u kasnijoj dobi
- c. Osjećaju se prihvaćenima

IZJAVA O AUTORSTVU ZAVRŠNOG RADA

Pod punom odgovornošću izjavljujem da sam ovaj rad izradio/la samostalno, poštujući načela akademske čestitosti, pravila struke te pravila i norme standardnog hrvatskog jezika. Rad je moje autorsko djelo i svi su preuzeti citati i parafraze u njemu primjereno označeni.

Mjesto i datum	Ime i prezime studenta/ice	Potpis studenta/ice
U Bjelovaru, <u>21.9.2021.</u>	SARA PRPIĆ	

Prema Odluci Veleučilišta u Bjelovaru, a u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, elektroničke inačice završnih radova studenata Veleučilišta u Bjelovaru bit će pohranjene i javno dostupne u internetskoj bazi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Ukoliko ste suglasni da tekst Vašeg završnog rada u cijelosti bude javno objavljen, molimo Vas da to potvrdite potpisom.

Suglasnost za objavljivanje elektroničke inačice završnog rada u javno dostupnom nacionalnom repozitoriju

SARA PRPIC

ime i prezime studenta/ice

Dajem suglasnost da se radi promicanja otvorenog i slobodnog pristupa znanju i informacijama cjeloviti tekst mojeg završnog rada pohrani u repozitorij Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i time učini javno dostupnim.

Svojim potpisom potvrđujem istovjetnost tiskane i elektroničke inačice završnog rada.

U Bjelovaru, 21.9.2021.

potpis studenta/ice